

PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA NARADY URZĄDZENIOWEJ

określający

ZAŁOŻENIA DO PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA DOJLIDY

na okres 1.01.2027 – 31.12.2036

Białystok, 25 marca 2025 r.

Wstęp:

Narada Urządzeniowa została zwołana w celu ustalenia i sformułowania założeń do projektu planu urządzenia lasu wraz z prognozą oddziaływania tego planu na środowisko i obszary Natura 2000 przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku. Odbędzie się w dniu 25 lutego 2025 r. w siedzibie Nadleśnictwa Dojlidy, Al. 100-lecia Państwa Polskiego 75, 15-111 Białystok.

Obrady prowadził, z upoważnienia Dyrektora, Cezary Świstak - Zastępca Dyrektora ds. gospodarki leśnej RDLP w Białymstoku.

Plan urządzenia lasu (PUL) dla Nadleśnictwa Dojlidy według stanu na dzień **1 stycznia 2027 r.**, zostanie opracowany zgodnie z „Instrukcją urządzania lasu” (IUL), która weszła w życie na mocy Zarządzenia nr 116 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji urządzania lasu” w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe.

W naradzie wzięło udział **31 osób** a listę uczestników zamieszczono na końcu protokołu jako załącznik. Udział w obradach oznacza zgodę na upublicznienie danych osobowych. Protokół wraz z listą obecności, jako składnik Opisu Ogólnego (elaboratu) będzie podlegał upublicznieniu zgodnie z procedurą opracowania projektu planu urządzenia lasu, a po jego zatwierdzeniu zostanie opublikowany na stronie BIP Nadleśnictwa Dojlidy na okres 10 lat. Powyższe jest zgodne z realizacją przepisów wprowadzonych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE.

Przebieg obrad:

Powitanie gości – Maciej Dawidziuk, Nadleśniczy Nadleśnictwa Dojlidy

Pan Nadleśniczy Maciej Dawidziuk jako gospodarz powitał zgromadzonych gości, podkreślając potrzebę wspólnej merytorycznej pracy nad projektem Planu.

Rozpoczęcie narady oraz przedstawienie składu i roli Zespołu Lokalnej Współpracy – Cezary Świstak, Z-ca Dyrektora RDLP w Białymstoku

Dyrektor podkreślił, że spotkanie w tak szerokim gronie jest jednym z elementów tworzenia PUL gwarantującym otwartość i partycypację różnych grup interesariuszy w tym procesie. Podstawą tworzenia planu urządzenia lasu jest Ustawa o lasach z 28 września 1991 r., m.in. art. 7 mówiący, że „Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu” oraz art. 35, który mówi, że „Nadleśniczy prowadzi samodzielnie gospodarkę leśną w oparciu o zatwierdzony plan urządzenia lasu”.

Dyrektor opisał pokrótce trwający już proces tworzenia Planu w oparciu o Instrukcję urządzania lasu, która weszła w życie Zarządzeniem nr 116 Dyrektora

Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 grudnia 2023 r., oraz nowe akty prawne, które Wykonawca musi uwzględnić przy tworzeniu Planu. Pokróćce nakreślony został także stan prac nad projektem PUL Nadleśnictwa Dojlidy.

Dyrektor przedstawił personalny skład Zespołu Lokalnej Współpracy licząca 24 osoby (w trakcie i po naradzie nastąpiły zmiany w wyniku których 2 osoby zrezygnowały a 4 kolejne zgłosiły chęć uczestnictwa w pracach zespołu).

Wystąpienie Nadleśniczego Macieja Dawidziuka

Prezentacja dotyczyła następujących zagadnień:

- informacji o podstawowych założeniach polityk zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska,
- podstawowych informacji o nadleśnictwie, z zakresu gospodarki leśnej prowadzonej przez nadleśnictwo, współpracy z lokalnymi samorządami i innymi podmiotami oraz roli nadleśnictwa na lokalnym rynku pracy,
- informacji o formach ochrony przyrody i funkcjach lasu, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody wyznaczonych na gruntach w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa,
- informacji dotyczącej lasów o szczególnej funkcji społecznej, projektu nadleśnictw puszczańskich, obszary cenne przyrodniczo, starolasów, planowanych rezerwatów przyrody wg shadow list,
- informacji o nadzorze nad lasami innych własności,
- realizowanych przez nadleśnictwo działań i projektów środowiskowych, edukacyjnych, turystycznych, infrastrukturalnych, naukowych itp.,
- zabezpieczenia przeciwpożarowego w lasach,
- określenia potrzeb wskazywania obszarów zagrożonych uszkodzeniami: na gruntach porolnych, powodowanymi przez zwierzynę łowną, owady, grzyby, bobry, przemysł itp.,

Wystąpienie Anny Zawadzkiej reprezentującej Zakład Ochrony Lasu w Olsztynie

Pani Anna Zawadzka, w imieniu Kierownika ZOL w Olsztynie, przedstawiła informacje z zakresu ochrony lasu, w szczególności odnotowane w ostatnim 10-leciu szkody spowodowane przez czynniki biotyczne (szkodniki owadzie, choroby grzybowe, szkody powodowane przez zwierzynę płową itp.) i abiotyczne (głównie huraganowe wiatry i susze). Największe szkody w minionym 10-leciu odnotowano na skutek huraganu z 2016 roku. Znaczne szkody wystąpiły także w drzewostanach świerkowych, osłabionych przez długotrwałe susze, w wyniku gradacji kornika drukarza.

Wystąpienie Sławomira Szubzdy Kierownika Pracowni Urzędzeniowej BULiGL Oddział w Białymstoku

Prezentacja pana Sławomira Szubzdy przedstawiająca założenia do projektu planu urządzenia lasu, z

wykorzystaniem ustaleń z narady wstępnej dotyczyła:

- przedstawienia informacji o posiadanych inwentaryzacjach i opracowaniach z zakresu gleboznawstwa leśnego, fitosocjologii, siedlisk przyrodniczych, stanowisk gatunków chronionych i rzadkich, danych dotyczących docelowej sieci dróg,
- proponowanego podziału na gospodarstwa wraz z omówieniem zasad ich wyróżniania,
- przyjętej metody inwentaryzacji zasobów drzewnych (w Nadleśnictwie Dojlidy będzie to metoda ALS),
- propozycji składów odnowieniowych upraw z uwzględnieniem zespołów roślinnych, typów drzewostanów (TD) i rodzajów rębni dla poszczególnych typów siedliskowych lasu oraz leśnych siedlisk przyrodniczych,
- propozycji przyjęcia przeciętnych wieków rębności dla poszczególnych gatunków drzew,
- uwzględnienia odpowiedniego postępowania gospodarczego na powierzchniach badawczych, np. powierzchniach monitoringu lasu (SPO II),
- propozycja korekt podziału powierzchniowego na leśnictwa, numeracje oddziałów, zmian ich zasięgu.

Podczas swego wystąpienia Sławomir Szubzda przedstawił szereg uwag dotyczących modyfikacji zapisów protokołu z Narady Wstępnej, które podczas dyskusji uzyskały akceptację i zostały uwzględnione w dalszej części niniejszego protokołu:

- 1) Do projektu PUL należy przyjąć TSL z opracowania fitosocjologicznego wykonanego w latach 2013-2014, wg stanu na 01.01.2014 r. (aktualniejsze opracowanie);
- 2) Ewentualna decyzja o powołaniu gospodarstwa przerębowego (P) zostanie podjęta po wykonaniu prac taksacyjnych na Naradzie Projektu Planu;
- 3) Należy zróżnicować typy drzewostanów (TD) i orientacyjne składy gatunkowe upraw w ramach TSL, poprzez uwzględnienie zespołów roślinnych zdiagnozowanych podczas prac fitosocjologicznych;
- 4) Uwzględnić siedliska Bw w orientacyjnych składach gatunkowych upraw na gruntach porolnych;
- 5) Dodatkowe propozycje dotyczące składów gatunkowych upraw:
 - W proponowanych orientacyjnych składach gatunkowych, w gestii nadleśniczego, dopuszczalna jest modyfikacja udziału poszczególnych gatunków do 20%,
 - W uprawach uzyskanych z odnowień naturalnych skład może odbiegać od przyjętego i powinien być rozliczany zgodnie z § 34 pkt 2 ZHL;
- 6) Rozszerzenie katalogu rodzajów rębni w zależności od typu siedliskowego lasu jako rębnie zastępcze:
 - Bśw, BMśw – (IB-R) rębnia zupełna pasowa zachowawcza (retencyjna)
 - BMw, LMw – (IIIC) rębnia częściowa gniazdowa
 - Bśw, BMśw, LMśw, Lśw – (IIIA-R) rębnia gniazdowa zupełna zachowawcza (retencyjna)

- 7) W rębniach przerębowych: pierwsze cięcie 10-20% miąższości, drugie cięcie 10% miąższości; łącznie do 20% miąższości;
- 8) Przyjąć wieki rębności - 80 lat dla dąbu czerwonego i robinii akacjowej (gat. panujące wg SILP);
- 9) Przy korekcie zasięgów oddziałów rozproszonych, dążyć do ograniczenia literowania wydzieli w ramach oddziału do jednego alfabetu (tj. do „Z”). Literowanie nie powinno przekraczać drugiego alfabetu (tj. do „ZX”);
- 10) Zmodyfikować zapis dotyczący dotychczasowych kategorii ochronności ... (z wyłączeniem korekt wynikających z oczywistych pomyłek, podziału wydzieli lub zmian formalnych)...

Wniosek BULiGL o wykorzystanie lokalizacji powierzchni z projektu Biostrateg założonych w 2016 roku na obrębie Katrynka nie uzyskał aprobaty.

W trakcie prezentacji prof. dr hab. Mirosław Ratkiewicz zwrócił uwagę na duży udział drzewostanów na gruntach porolnych i potrzebie utworzenia gospodarstwa lasów niestabilnych (N). Wskazał potrzebę odbudowy i regeneracji tych drzewostanów, w sposób wykorzystujący wewnętrzne zasoby ekosystemu. Dyrektor Cezary Świątek podkreślił możliwość wykorzystania różnych narzędzi w razie konieczności przebudowy takich drzewostanów a decyzja o powołaniu gospodarstwa odbudowy lasów niestabilnych zostanie podjęta po wykonaniu prac taksacyjnych na Naradzie Projektu Planu.

Pozytywnie przyjęto propozycję stworzenia katalogu gatunków roślin chronionych, które nie wymagają kartowania płatów, przedstawioną przez dr Dana Wołkowyckiego.

Wystąpienie Janusza Porowskiego Naczelnika Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi w RDLP w Białymstoku

Prezentacja pana Janusza Porowskiego dotyczyła:

- informacji wymaganych w prognozie oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko na podstawie uzgodnienia z RDOŚ w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, z późn. zm.);
- uzgodnieniu zakresu i stopnia szczegółowości prognozy;
- informacji wymaganych w prognozie oddziaływania PUL na środowisko;
- zagadnienie opracowania zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 w projekcie planu urządzenia lasu (nie przewiduje się w PUL ustanawiania zadań ochronnych);
- informacji o udziale społeczeństwa i kolejnych etapach opracowania projektu planu urządzenia lasu;
- harmonogram prac oraz kolejne etapy związane z tworzeniem PUL;
- najbliższe prace związane z procedowaniem PUL Nadleśnictwa Dojlidy.

Dyskusja, uwagi i postulaty do przedstawionych założeń

Uwagi i opinie uczestników Zespołu Lokalnej współpracy wniesione po zapoznaniu się z Protokołem z Narady Wstępnej i po wysłuchaniu prezentacji prelegentów.

Podczas dyskusji pani Elżbieta Sawicka poruszyła kwestie wyznaczania lasów społecznych, potrzebie rozszerzenia ich zasięgu czy uwzględnienia nowych pozycji oraz czasu w którym propozycje takie mają zostać przedstawione i skonsultowane. Dyrektor Cezary Świstak prosił o jak najszybsze przedstawienie takich propozycji jednak podkreślił, że do momentu posiedzenia NPP projekt lasów społecznych może ulec zmianie.

Podczas dyskusji poruszono także temat Zespołu Lokalnej Współpracy tj. możliwości dopisania się do składu oraz możliwości składania uwag przez osoby spoza zespołu. Dyrektor podkreślił, że obie możliwości są otwarte.

Sławomir Szubzda zwrócił uwagę na potrzebę uwzględnienia propozycji rezerwatów shadow list w tuku prac taksacyjnych tj. podział wydzieleń uwzględniający przebieg ich granic. Dyrektor poinformował o braku procedury powołania tych rezerwatów, na dzień dzisiejszy.

Poruszona została także kwestia starolasów, procedur ich tworzenia oraz zabezpieczenia drzewostanów, które mogą zostać do nich zakwalifikowane, zgodnie z zasadą przeczności.

Prof. Mirosław Ratkiewicz poruszył kwestie zasadności umożliwienia wprowadzania w uprawach gatunków obcych, głównie daglezji. Podkreślono, że gatunek ten będzie wprowadzany w niewielkim udziale, poza obszarami Natura 2000, głównie na gruntach porolnych.

Poruszono także kwestie związane z suszą i możliwością prowadzenia monitoringu poziomu wód na gruntach PGL LP. W odpowiedzi Dyrektor poinformował, że LP nie prowadzą takich badań, natomiast istnieje możliwość lokalizowania piezometrów przez np. instytucje badawcze w zamian za udostępnienie danych z pomiarów.

Zamknięcie narady – Cezary Świstak, Z-ca Dyrektora RDLP w Białymstoku

Dyrektor podziękował za spotkanie, dyskusję i wszystkie wniesione na bieżąco uwagi.

Założenia do projektu Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Dojlidy na lata 2027-2036 wraz z prognozą oddziaływania tego planu na środowisko i obszary Natura 2000

1. Dane dotyczące aktualności stanu posiadania w zakresie opisowym i geometrycznym, stanowiące podkład geodezyjny do projektu planu urządzenia lasu

Nadleśnictwo Dojlidy wg stanu na 31 grudnia 2024 roku zarządza gruntami na powierzchni 16 193,95 ha, w tym 15 783,81 ha zajmują grunty leśne (podane powierzchnie są powierzchniami bez współwłasności). Grunty we współwłasności z osobami fizycznymi położone są na 177 działkach o powierzchni 65,2516 ha.

Stan posiadania Nadleśnictwa Dojlidy, w zakresie opisowym, jest aktualny na dzień Narady Urządzeniowej. Obecnie prowadzone są modernizacje ewidencji przez Starostwo Powiatowe w Białymstoku. Po ich zakończeniu również dane w zakresie geometrycznym zostaną doprowadzone do aktualności.

Wstrzymanie obrotu gruntami leśnymi na czas trwania prac urządzeniowych ustalono podczas Narady Wstępnej od dnia 30.04.2026 r. do końca 2026 roku.

Na gruntach będących we współwłasności Wykonawca sporządzi opisy taksacyjne, na gruntach tych nie będą planowane zabiegi gospodarcze.

Materiały teletedekcyjne zostaną pozyskane ze źródeł ogólnie dostępnych – geoportal (ortofotomapa z 2022 r. lub nowsza jeśli będzie dostępna, NMT dostępny bezpłatnie w PZGiK).

w przypadku stwierdzenia niezgodności ewidencji ze stanem na gruncie wykonawca sporządzi protokół rozbieżności ewidencyjnych.

2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska

Zgodnie z Zarządzeniem nr 53 Dyrektora Generalnego LP z dnia 23 sierpnia 2021 r. o zmianie niektórych zarządzeń określających zasięgi terytorialne nadleśnictw, zasięg terytorialny Nadleśnictwa Dojlidy obejmuje obszar 964,83 km².

Nadleśnictwo Dojlidy położone jest na terenie województwa podlaskiego w powiatach: Białystok (miasto na prawach powiatu, gmina miasto Białystok) oraz białostockim (gminy: miasto Wasilków, Wasilków obszar wiejski, miasto Choroszcz, Choroszcz obszar wiejski, Juchnowiec Kościelny, Supraśl obszar wiejski, Grabówka, miasto Suraż, Suraż obszar wiejski, Turośń Kościelna, Zabłudów obszar wiejski, Dobrzyniewo Duże).

Głównymi dokumentami regulującymi sprawy związane z zagospodarowaniem przestrzennym są:

- 1) Na szczeblu krajowym najważniejszym dokumentem jest Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK) – przyjęta przez Radę Ministrów 13.12.2011r. KPZK zakłada wzrost lesistości kraju przekraczający 30%, oraz zwiększenie obszarów Natura 2000 do ponad 20% terytorium lądowego Polski. Podstawą programowania zalesień będą: zaktualizowany wieloletni Krajowy Program Zwiększania Lesistości oraz plan ochrony obszarów Natura 2000.
- 2) Dokumentem dotyczącym strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej jest przyjęta Polityka ekologiczna państwa 2030. Rolą PEP2030 jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. Strategia wspiera także realizację celów i zobowiązań Polski na szczeblu międzynarodowym, w tym na poziomie unijnym oraz ONZ, szczególnie w kontekście celów polityki klimatyczno-energetycznej UE do 2030 (w tym między innymi działania mające na celu zatrzymanie utraty różnorodności biologicznej i przywracanie ekosystemów) oraz celów zrównoważonego rozwoju ujętych w Agendzie 2030 (w tym promowania zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych, zarządzania lasami, powstrzymywanie procesów zubożania gleb oraz zatrzymywanie utraty różnorodności biologicznej).
- 3) Podstawowymi dokumentami prognostycznymi są:
 - a) na szczeblu wojewódzkim: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa Podlaskiego (Sejmik Województwa Podlaskiego, Białystok, 22 maja 2017 roku), który jest kluczowym dokumentem określającym ramy zagospodarowania przestrzennego w regionie.
 - b) na szczeblu gminnym: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dokument strategiczny, który określa ogólne cele, zasady oraz kierunki zagospodarowania przestrzennego dla danego obszaru oraz Plan zagospodarowania przestrzennego (MPZP), który jest dokumentem bardziej szczegółowym, precyzującym konkretne zasady zabudowy i zagospodarowania terenu w określonym obszarze.

Wszystkie gminy będące w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dojlidy posiadają opracowane studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 1. Uchwały Rad Gmin powołujące SUIKZP

Gmina	Numer i data uchwały Rady Gminy powołująca SUIKZP
Choroszcz	Uchwała Nr XIV/141/04 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 28 października 2004 r.
Dobrzyniewo Duże	Uchwała Nr XIX/148/20 Rady Gminy Dobrzyniewo Duże z dnia 28 lutego 2020 r.
Juchnowiec Kościelny	Uchwała Nr XXX/313/06 Rady Gminy Juchnowiec Kościelny z dnia 28 kwietnia 2006 r.
Supraśl	Uchwała Nr XXXI/391/2021 Rady Miejskiej w Supraślu z dnia 29 listopada 2021 r.
Suraz	Uchwała Nr XXII/132/2001 Rady Miejskiej w Surazie z dnia 26 lutego 2001 r.

Gmina	Numer i data uchwały Rady Gminy powołująca SUIKZP
Turośń Kościelna	Uchwała Nr XVIII/89/2000 Rady Gminy Turośń Kościelna z dnia 4 lutego 2000 r.
Wasilków	Uchwała Nr XXXIX/229/06 Rady Miejskiej w Wasilkowie z dnia 27 kwietnia 2006r.
Zabłudów	Uchwała Nr XXIX/179/05 Rady Miejskiej w Zabłudowie z dnia 26 listopada 2005 r.
m. Białystok	Uchwała Nr XX/256/99 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 29 listopada 1999 r.

Na obszarze nadleśnictwa, tylko jedna gmina Choroszcz, posiada kompleksowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący cały swój obszar (na podstawie Uchwały Nr XXVII/244/01 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 27 grudnia 2001 r. oraz Uchwały Nr IV/53/03 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 30 kwietnia 2003 r.). Pozostałe gminy (w tym głównie: gmina Białystok, Wasilków i Turośń Kościelna) mają opracowane plany częściowe, skupiające się na obszarach planowanych, ważniejszych inwestycji gospodarczych w poszczególnych obrębach ewidencyjnych. Na gruntach nieobjętych MPZP gminy wydają decyzje o warunkach zabudowy na wniosek osób zainteresowanych.

4) Strategia rozwoju oraz program operacyjny na poziomie województwa:

Strategia rozwoju województwa podlaskiego 2030 (Sejmik Województwa Podlaskiego, Białystok, 27.04.2020r.) to najważniejszy dokument, który wyznacza kierunki polityki regionalnej województwa. Strategia określa działania mające na celu ochronę środowiska naturalnego województwa, promowanie zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych, redukcję emisji szkodliwych substancji oraz promowanie odnawialnych źródeł energii.

Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego do 2030r. – program stanowi podstawę zarządzania środowiskiem na szczeblu wojewódzkim. Działania ujęte w Programie mają na celu sukcesywną poprawę stanu środowiska w województwie oraz racjonalne gospodarowanie jego zasobami. Mają one przyczynić się także do ograniczania negatywnych skutków zmian klimatu oraz negatywnego wpływu zanieczyszczeń na środowisko naturalne.

5) Założenia polityki zagospodarowania przestrzennego i rozwoju społecznego oraz ochrony przyrody, na poziomie powiatowym, zawarte są w strategiach i programach poszczególnych powiatów:

- a) Strategia rozwoju miasta Białegostoku do 2030 roku (Rada Miasta Białystok, 20 grudnia 2021 r.);
- b) Programu ochrony środowiska dla Powiatu Białostockiego do roku 2030 (Rada Powiatu Białostockiego, 28 grudnia 2023 r.).

Głównym celem powyższych dokumentów jest dążenie do poprawy stanu środowiska w powiecie, ograniczenie negatywnego wpływu zanieczyszczeń na środowisko, ochrona i rozwój walorów środowiska, a także racjonalne gospodarowanie jego zasobami.

6) Strategie i programy rozwojowe na poziomie gminy:

- a) Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Choroszcz na lata 2016-2025;
- b) Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Choroszcz na lata 2017-2023;

- c) Program Ochrony Środowiska dla Gminy Choroszcz na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029;
- d) Strategia Rozwoju Gminy Dobrzyniewo Duże na lata 2020-2030;
- e) Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dobrzyniewo Duże na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028;
- f) Strategia Rozwoju Gminy Juchnowiec Kościelny na lata 2009-2025;
- g) Program Ochrony Środowiska dla Gminy Juchnowiec Kościelny do 2022r. z perspektywą do 2026r.;
- h) Operat uzdrowiskowy dla Gminy Supraśl z 2020 roku;
- i) Program rewitalizacji Gminy Suraż na lata 2017-2023;
- j) Program Ochrony Środowiska dla Gminy Turośń Kościelna na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024;
- k) Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wasilków na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2029 wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko;
- l) Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Zabłudów na lata 2016-2020+;
- m) Strategia rozwoju miasta Białegostoku do 2030 roku;
- n) Program Ochrony Środowiska dla miasta Białystok na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028.

Głównym celem programów i strategii, które zostały opracowane dla obszarów występujących na terenie Nadleśnictwa Dojlidy jest dążenie do poprawy stanu środowiska, ograniczenie negatywnego wpływu zanieczyszczeń na środowisko, ochrona i rozwój walorów środowiska, a także racjonalne gospodarowanie jego zasobami.

Zgodnie z dokumentami planistycznymi kierunki gospodarowania lasami obejmują:

- a) rehabilitację i restytucję ekosystemów leśnych, głównie przez przebudowę, na odpowiednich siedliskach, drzewostanów jednogatunkowych na mieszane,
- b) regenerację drzewostanów zdewastowanych i zaniedbanych w lasach prywatnych, a następnie ich rehabilitację ekologiczną,
- c) wyłączanie z funkcji produkcyjnej lasów o charakterze zbliżonym do pierwotnego, zasługujących na ochronę prawną lub objęcie zasadami gospodarstwa specjalnego,
- d) utrzymanie leśnych kompleksów promocyjnych wdrażających nowoczesne, proekologiczne zasady gospodarowania w lasach,
- e) zwiększanie powierzchni leśnej w województwie, mającej na celu przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej poprzez zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków przyrodniczo-krajobrazowych i potrzeb różnorodności biologicznej,
- f) sukcesywne zalesianie gruntów marginalnych dla potrzeb produkcji rolniczej w gminach objętych „Krajowym Programem Zwiększania Lesistości” z priorytetem korytarzy migracyjnych,

- g) ochronę gruntów leśnych przed zmianą funkcji na nieleśną, z uwzględnieniem: czynników położenia, arealu oraz struktury terenów przewidzianych do zmiany przeznaczenia, przy szczególnym wyróżnieniu lasów położonych w granicach administracyjnych miast oraz w odległości do 10 km od granic miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców (Białystok), z wyjątkiem zmian przeznaczenia na potrzeby realizacji niezbędnej infrastruktury komunikacyjnej i technicznej,
- h) wprowadzanie systemów zadrzewień, zakrzewień i plantacji drzew, jako ważnego substytutu lasu w rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz dodatkowego źródła surowca drzewnego, z priorytetem gruntów marginalnych.

Przewidywane inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym mogących spowodować zagrożenie trwałości lasu, na gruntach będących w zarządzie Nadleśnictwa Dojlidy:

- Budowa dróg: S-19, S-16 i DK 65;
- Przebudowa linii kolejowej na trasie Rail Baltica;
- Strefa ekonomiczna Czarny Blok (powiązana z rozbudową trasy Rail Baltica);
- Ewentualna przebudowa lotniska w Krywlanach.

3. Propozycja korekt podziału powierzchniowego, w tym na obręby leśne, leśnictwa, numeracje oddziałów, zmian ich zasięgu

Podział nadleśnictwa na dwa obręby pozostaje bez zmian.

Korekty granic wg propozycji nadleśnictwa:

- a) Korekta granicy pomiędzy leśnictwami Krasny Las i Zielona: do leśnictwa Krasny Las przechodzą oddziały: 29, 36, 43, 51, 62, 73;
- b) Korekta granicy – linii ostępowej w leśnictwach Krasny Las i Zielona, od oddziałów 53/64 do 48/59;
- c) Korekta granicy – linii oddziałowych w leśnictwie Solnicki Las, oddziałów 154/155, 155/144 oraz linii ostępowej od 152/163 do 153/154/164;
- d) Dokonać korekty zasięgów oddziałów rozproszonych. Dążyć do ograniczenia literowania wydzieleń w ramach oddziału do jednego alfabetu (tj. do „Z”). Literowanie nie powinno przekraczać drugiego alfabetu (tj. do „ZX”);
- e) Wykonawca na etapie prac kameralnych dokona uporządkowania numeracji oddziałów, tak by miały sens ciągów logicznych wynikających z układu przestrzennego, z zachowaniem ich ciągłości oraz przy zastosowaniu dużych liter tam gdzie jest to uzasadnione;
- f) Prace z zakresu oczyszczenia linii podziału powierzchniowego oraz renowacji słupków oddziałowych nadleśnictwo wykona we własnym zakresie;
- g) Szczególne kryteria wyróżniania wydzieleń:
 - Wyróżniać wydzielania uwarunkowane przebiegiem siedlisk N2000 o powierzchni ponad 0,25 ha, przy innym użytkowaniu niż w wydzielaniu, z którego nastąpi wyłączenie. Nie dotyczy bloków upraw pochodnych;
 - Tam gdzie możliwa jest identyfikacja na podstawie naturalnych bądź sztucznych szczegółów terenowych (drogi, wyraźne granice siedliskowe, przyrodnicze, itp.), wyróżniać wydzielania przy naturalnych ciekach

i zbiornikach wodnych oraz siedliskach bagiennych, w odległości ok. 30 m od ich granic. W pozostałych przypadkach 30 m bufor zaprojektować na etapie planowania cięć. Powstałe wydzielania należy włączyć do gospodarstwa specjalnego. W przypadku bloków upraw pochodnych (BLUP) każdorazowo uzgadniać takie wyłączenie z Nadleśnictwem/RDLP (w trybie pilnym, dokonana zostanie korekta zasięgu BLUP - nadleśnictwo);

- Wyróżniać wydzielania przy granicy polno-leśnej – w odległości 30 m od granic, w przypadkach gdy wydzielanie z którego powstanie byłoby przeznaczone do rębni zupełnych. W odległości 30 m od granicy polno-leśnej oraz terenów zurbanizowanych nie projektować rębni zupełnych (nie dotyczy BLUP);
- Wyróżniać wydzielania o powierzchni ponad 0,50 ha z kęp do naturalnego rozkładu. Wydzielania takie nie mogą być łączone z drzewostanami przewidzianymi do cięć rębnych. Nie należy łączyć kęp do naturalnego rozkładu (które pozostaną w PUL kępami) z drzewostanami przewidzianymi do cięć rębnych;
- Zgodnie z § 17 pkt 1 IUL – granice pododdziałów powinny być wyraźne i łatwe do identyfikacji w terenie. W razie potrzeby, należy je oznaczać tylko na wylotach i skrzyżowaniach „obrączkami” wykonywanymi na korze (na wysokości około 1,5 m) oraz znakami kierunkowymi;
- Nie zmieniać literowania wydzieleń w rezerwatach (posiadających aktualne plany ochrony) i WDN-ach, z wyłączeniem wydzieleń, które uległy podziałowi;
- W związku z pracami nad wytypowaniem drzewostanów wyłączonych z użytkowania lub podlegających modyfikacjom użytkowania, mogą nastąpić korekty podziału i korekty wskazówek gospodarczych. Będzie to miało wpływ na zaliczanie powierzchni do określonych gospodarstw;
- Nie planować wskazówek gospodarczych na wąskich działkach (do 20m szerokości) leżących w szachownicy z lasami innej własności.

4. Potrzeby w zakresie zmian ustanowionych kategorii ochronności w lasach (odpowiedni wniosek w sprawie lasów ochronnych)

W ramach prac nad opracowaniem projektu PUL Wykonawca dokonana korekty zasięgu lasów ochronnych wg. poniższych wskazówek:

- a) Należy utrzymać dotychczasowe kategorie ochronności (wodochronne, WDN, cenne przyrodniczo, na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych, w miastach i wokół miast) w stanie niezmiennym (z wyłączeniem korekt wynikających z oczywistych pomyłek, podziału wydzieleń lub zmian formalnych) po ich zaimplementowaniu do obecnej ewidencji gruntów nadleśnictwa;
- b) Uzupełnienie kategorii ochronnej lasów glebochronnych o wydzielania (01-08-1-08-): 138g-00, 129-i-00, 141i-00 (część – ok. 0,60 ha);
- c) Dostosowanie do aktualnych decyzji RDOŚ w kategorii lasów ochronnych stanowiących ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej;

- d) Uzupełnienie kategorii ochronnej lasów ważnych dla obronności i bezpieczeństwa Państwa wg stanu uzgodnień na dzień 01.01.2020r.: 01-08-1-11-94-b-99, 01-08-1-11-95-a-00, 01-08-2-05-157-d-00, 01-08-1-08-183-b-00.

Wykonawca sporządzi zestawienie powierzchni lasów ochronnych w układzie podziału administracyjnego gmin, a także szczegółowy wykaz z uzasadnieniem do nadania kategorii lasu ochronnego i tracących status lasu ochronnego oraz mapy lasów ochronnych dla obrębów leśnych.

Nadleśnictwo złoży wnioski o uzyskanie opinii dot. projektu lasów ochronnych do właściwych terytorialnie rad gmin.

Dokumentacja w zakresie wnioskowania o uznanie lasów za ochronne prowadzona i przekazywana będzie w formie elektronicznej z zachowaniem terminów umożliwiających uwzględnienie nowej decyzji w projekcie PUL.

5. Formy ochrony przyrody na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie

1) Rezerваты przyrody

- a) Rezerwat przyrody „Antoniuk” o powierzchni 70,07 ha jest rezerwatem leśnym. Został utworzony na mocy Zarządzenia MOŚZNiL z dnia 27.06.1995 r. zaktualizowanego Rozporządzeniem nr 7/03 Wojewody Podlaskiego z dnia 5.03.2003r. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu odznaczającego się wysokim stopniem naturalności z szeregiem rzadkich gatunków roślin. Rezerwat nie posiada aktualnego planu ochrony;
- b) Rezerwat przyrody „Kulikówka” został utworzony na mocy Zarządzenia MOŚiZN z dnia 19.02.1987 r., zaktualizowanego Zarządzeniem RDOŚ w Białymstoku z dnia 25.05.2015r. Powierzchnia ogólna rezerwatu wynosi 9,98 ha (w tym Nadleśnictwa Dojlidy 9,42 ha oraz rzeka Kulikówka 0,56 ha). Celem ochrony jest zachowanie fragmentów łągów w Puszczy Knyszyńskiej. Rezerwat posiada, obowiązujące do 2025 r., zadania ochronne ustanowione Zarządzeniem RDOŚ w Białymstoku z dnia 7.10.2020r;
- c) Rezerwat przyrody „Las Cieliczański” o powierzchni 370,58 ha, z czego 130,60 ha położone jest na terenie Nadleśnictwa Dojlidy. Został utworzony na mocy Zarządzenia MOŚZNiL z dnia 25.06.1990r., zaktualizowanego Zarządzeniem 11/2014 RDOŚ w Białymstoku z dnia 12.03.2014r. Celem ochrony rezerwatu jest ochrona i zachowanie fragmentu Puszczy Knyszyńskiej. Dla rezerwatu utworzono plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem RDOŚ w Białymstoku z dnia 24.03.2020r;
- d) Rezerwat przyrody "Las Zwierzyniecki" został utworzony zarządzeniem MOŚZNiL z dnia 14.06.1996 r. na pow. 33,84 ha, zaktualizowanego Zarządzeniem RDOŚ w Białymstoku z dnia 12.05.2016r. W skład rezerwatu przyrody wchodzi obszar leśny położony w granicach administracyjnych miasta Białystok (grunty poza zarządem

Nadleśnictwa), a bezpośredni nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych drzewostanu o charakterze grądu wilgotnego. Dla rezerwatu został opracowany plan ustanowiony Zarządzeniem RDOŚ w Białymstoku z dnia 28.06.2016r.

2) Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych

W Nadleśnictwie Dojlidy funkcjonuje aktualnie 8 stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych. Strefy te wyznaczono wokół gniazda bielika *Haliaeetus albicilla* – 4, wokół gniazd orlika krzykliwego *Aquila pomarina* – 3 oraz wokół gniazda włośчатки *Aegolius funereus* – 1. Zajmują one łącznie 164,74 ha powierzchni, w tym 0,78 ha stanowią strefy nakładające się.

3) Pomniki przyrody

- a) Grupa drzew 4 modrzewie - nr 1173 w leśnictwie Majówka. Pomnik przyrody powołany Rozporządzeniem nr 1/98 Wojewody Białostockiego z dnia 10.03.1998r.;
- b) Grupa drzew 3 jałowce pospolite - nr 510 w leśnictwie Antoniuk. Pomnik przyrody powołany Rozporządzeniem nr 10/96 Wojewody Białostockiego z dnia 29.11.1996r.;
- c) Czereśnia ptasia - nr 1933 w leśnictwie Antoniuk. Pomnik przyrody powołany Uchwałą Nr XXV/383/16 Rady Miasta Białystok z dnia 5.10.2016 r.

4) Obszary Natura 2000

Na terenie Nadleśnictwa Dojlidy znajdują się następujące obszary Natura 2000, zatwierdzone przez Komisję Europejską i polski rząd:

- PLB200001 – Bagienna Dolina Narwi;
- PLB200003 – Puszcza Knyszyńska;
- PLB200007 – Dolina Górnej Narwi;
- PLH200006 – Ostoja Knyszyńska;
- PLH200010 – Ostoja w Dolinie Górnej Narwi;

dotąd dodatkowo w zasięgu terytorialnym:

- PLH200002 – Narwiańskie Bagna;
- PLH200024 – Ostoja Narwiańska.

- a) Bagienna Dolina Narwi – PLB200001 obejmuje najlepiej zachowany fragment doliny Narwi na którym utworzono Narwiański Park Narodowy wraz z otuliną o łącznej powierzchni 23 147,07 ha, z których 751,35 ha, znajduje się w zarządzie nadleśnictwa. Cały obszar obejmuje odcinek doliny Narwi o długości około 58 km i szerokości od 300 m do 4 km, między Surazem a Żółtkami. Dotychczas nie zatwierdzono dokumentu planistycznego;
- b) Puszcza Knyszyńska – PLB200003 obejmuje Puszcę Knyszyńską o powierzchni 139 590,23 ha – dość silnie rozczłonkowany kompleks leśny. W skład obszaru wchodzi 10 656,68 ha gruntów Nadleśnictwa Dojlidy. Obszar

Puszcza Knyszyńska posiada plan zadań ochronnych zatwierdzony Zarządzeniem RDOŚ w Białymstoku z dnia 15.05.2014 r.;

- c) Dolina Górnej Narwi – PLB200007 zajmuje powierzchnię 18 384,08 ha. W skład obszaru wchodzi 121,71 ha gruntów Nadleśnictwa Dojlidy głównie w okolicy wsi Doktorce. Obszar obejmuje dolinę Narwi na odcinku od zapory wodnej w Bondarach do Suraza. Obszar posiada plan zadań ochronnych zatwierdzony Zarządzeniem RDOŚ w Białymstoku z dnia 18.06.2014 r.;
- d) Ostoja Knyszyńska – PLH200006 o powierzchni 136 084,43 ha, obejmuje swym zasięgiem prawie całą Puszcę Knyszyńską. W skład obszaru wchodzi 10 504,66 ha gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Dojlidy. Ostoja Knyszyńska posiada plan zadań ochronnych zatwierdzony Zarządzeniem RDOŚ w Białymstoku z dnia 30.06.2014 r.;
- e) Ostoja w Dolinie Górnej Narwi – PLH200010, której powierzchnia wynosi 19 090,18 ha. W skład obszaru wchodzi 121,71 ha gruntów Nadleśnictwa Dojlidy, głównie w okolicy wsi Doktorce. Ostoja w Dolinie Górnej Narwi posiada plan zadań ochronnych zatwierdzony Zarządzeniem RDOŚ w Białymstoku z dnia 18.06.2014 r.;
- f) Narwiańskie Bagna – PLH200002 o powierzchni 6 831,86 ha, obejmująca swym zasięgiem cały Narwiański Park Narodowy oraz niewielkie fragmenty poza nim. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dojlidy jest to ok. 10 ha, w okolicach wsi: Borowskie Żaki i Uhowo. Obszar Narwiańskich Bagien stanowi jeden z najlepiej zachowanych systemów rzecznych w Europie o szczególnym charakterze wielokorytowym. Dotychczas nie zatwierdzono dokumentu planistycznego;
- g) Ostoja Narwiańska – PLH200024, której powierzchnia wynosi 18 604,96 ha. Grunty w zarządzie Nadleśnictwa Dojlidy nie wchodzi w skład tego obszaru, jedynie część jest w zasięgu terytorialnym leśnictwa Szaciły i Antoniuk. Ostoja Narwiańska posiada plan zadań ochronnych zatwierdzony Zarządzeniem nr 25/2013 RDOŚ w Białymstoku z dnia 9.12.2013r.

Granice Doliny Górnej Narwi i obszaru Ostoja w Dolinie Górnej Narwi, w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa, pokrywają się.

5) Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej

Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. Profesora Witolda Sławińskiego został utworzony w 1988 roku. Obecnie funkcjonuje na mocy Uchwały Nr XXIII/201/16 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. Profesora Witolda Sławińskiego (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r., poz. 1502, ze zm.). Zgodnie z przytoczoną Uchwałą powierzchnia PKPK wynosi 72 860,17 ha, natomiast powierzchnia otuliny 53 827,54 ha. Łącznie Park wraz z otuliną zajmuje 126 687,71 ha. Park ma typowo leśny charakter, lasy i zadrzewienia zajmują ok. 85% jego powierzchni. Tereny leśne stanowią w przewadze grunty Skarbu Państwa zarządzane przez siedem nadleśnictw: Czarna Białostocka, Dojlidy, Knyszyn, Krynki, Supraśl, Waliły i Żednia. Do szczególnych celów ochrony Parku należy ochrona zasobów

przyrody Puszczy Knyszyńskiej obejmująca ekosystemy leśne, bagienne, dolin rzecznych oraz inne cenne obszary. Nadzór nad zadaniami ochronnymi Parku, sprawuje Służba Parku. Na mocy Rozporządzenia nr 22/01 Wojewody Podlaskiego z dnia 9 sierpnia 2001 r. został ustanowiony „Plan ochrony Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej imienia Profesora Witolda Sławińskiego”.

6) Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Narwi

Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Narwi”, o powierzchni 42 204,01 ha, został ustalony Uchwałą Nr XII/84/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku z dnia 29.04.1986r. Obszar został utworzony w celu ochrony i zachowanie doliny Narwi wyróżniającej się wysokimi walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi, kulturowymi i wypoczynkowymi. Nadzór nad Obszarem sprawuje Zarząd Województwa Podlaskiego. W skład obszaru wchodzi 243,66 ha gruntów Nadleśnictwa Dojlidy.

7) Użytek ekologiczny „Żurawka”

Na obszarze Nadleśnictwa Dojlidy funkcjonuje jeden użytek ekologiczny – Żurawka, położony w leśnictwie Mostek w oddziale 256f. Został powołany Uchwałą nr XXVIII/163/2001 Rady Miejskiej w Wasilkowie z dnia 25.01.2001r. w celu ochrony dobrze wykształconych zbiorowisk roślinnych - turzycowisk, młak i zarośli sukcesyjnych wraz z charakterystyczną roślinnością bagienną, obfitujących w gatunki związane z naturalnymi obszarami bagiennymi m.in. chronione storczyki. W zarządzie nadleśnictwa znajduje się 20,12 ha użytku Żurawka. Nadzór nad użytkowaniem sprawuje rada gminy Miasta Wasilków.

Tabela 2. Formy ochrony przyrody na gruntach nadleśnictwa

Forma ochrony	Nazwa	Pow. w ha
Rezerwaty	Las Cieliczański	130,60
	Antoniuk	70,07
	Kulikówka	9,42
Obszar chronionego krajobrazu	OChK Doliny Narwi	243,40
Park krajobrazowy	PK Puszczy Knyszyńskiej	7 883,02
Obszary Natura 2000	Bagienna Dolina Narwi PLB200001	749,95
	Ostoja w Dolinie Górnej Narwi PLH200010	121,71
	Dolina Górnej Narwi PLB200007	121,71
	Ostoja Knyszyńska PLH200006	10 505,20
	Puszcza Knyszyńska PLB200003	10 657,22
Pomniki przyrody	Grupa drzew 4 modrzewie - nr 1173	1 szt.
	Grupa drzew 3 jałowce pospolite - nr 510	1 szt.
	Czereśnia ptasia - nr 1933	1 szt.
Użytek ekologiczny	Żurawka	20,16
strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gat. chronionych	4 - bielika, 3 - orlika krzykliwego, 1 - włośchatki	164,74

Dokumentację dotyczącą nowych stref ochronnych Nadleśnictwo przekaze Wykonawcy PUL po jej zatwierdzeniu przez RDOŚ, w terminie nie późniejszym niż zakończenie prac terenowych. Decyzje, które zostaną zatwierdzone po tym terminie zostaną wprowadzone do bazy SILP w ramach aktualizacji rocznej, co nie zwalnia Nadleśnictwa z konieczności stosowania rygorów ochronnych w nich zawartych.

6. Potrzeby opracowania w projekcie planu urządzenia lasu zakresu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000

Nie dotyczy

7. Działania wynikających z planów zadań ochronnych, planów ochrony lub planów urządzenia lasu z zakresem PZO

PUL nie posiadał zakresu PZO. Aktualne informacje o wykonanych działaniach ochronnych do uzyskania od RDOŚ w Białymstoku.

8. Posiadane inwentaryzacje i opracowania z zakresu gleboznawstwa leśnego, fitosocjologii, siedlisk przyrodniczych, inwentaryzacji zasobów martwych drzew, danych dotyczących docelowej sieci dróg, koncepcji gospodarowania wodą w lesie (np. w obszarach nieobjętych dotychczas tymi pracami) oraz potrzeb ich uzupełnienia

Podczas sporządzania projektu PUL dla Nadleśnictwa Dojlidy wykorzystane zostaną:

- Operat glebowo-siedliskowy opracowany w 2006 r. przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku;
- Opracowanie fitosocjologiczne wykonane w latach 2013-2014, wg stanu na dzień 01.01.2014 r. przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku;
- Inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych, wykonana w obszarze Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH2000006, w ramach realizowanego przez RDOŚ w Białymstoku projektu „Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych (POIS.02-04.00-00- 0191/16-07)”;
- Inwentaryzacje gatunków chronionych realizowane przez Stowarzyszenie Okolica we współpracy z Uniwersytetem w Białymstoku w Lesie Turczyńskim;
- Stanowiska epifitów w Krasnym Lesie - Adam Bohdan;
- „Nietoperze Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej. Inwentaryzacja, monitoring i edukacja oraz wybrane zabiegi ochronne.” Grzegorz Błachowski;
- Monitoring gatunków i siedlisk realizowany w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska;
- Bioróżnorodność Miasta Białegostoku – Szata Roślinna Białegostoku – Różnorodność i ochrona – Dan Wołkowicki – Białystok 2019;
- Dane zawarte w projekcie Docelowej Sieci Drogowej Nadleśnictwa Dojlidy

z 2020 roku, sporządzonym na podstawie Zarządzenia nr 28 DGLP z dnia 27.04.2018 r. przez firmę Taksus UL Sp. z o.o.

Do opracowania należy przyjąć TSL z opracowania fitosocjologicznego wykonanego w latach 2013-2014 (aktualniejsza dokumentacja).

9. Metoda inwentaryzacji zasobów drzewnych

Inwentaryzacja zasobów drzewnych zostanie przeprowadzona metodą ALS. Dane ALS należy pozyskać z uwzględnieniem następujących minimalnych parametrów:

- 1) średnia gęstość próbkowania co najmniej 4 pkt/m²,
- 2) pokrycie poprzeczne między szeregami co najmniej 20%,
- 3) zarejestrowane wielokrotne odbicia (co najmniej 6 odbić przy założeniu, że dla drzewostanu o wysokości ponad 25 m odbicia pomiędzy 1 i 6 będą stanowiły 25% liczby wszystkich odbić zarejestrowanych przez system),
- 4) zarejestrowane i zapisane sygnały intensywności odbicia,
- 5) termin wykonania nalogów od 20 czerwca do 31 sierpnia, przy czym możliwe jest wydłużenie tego okresu pod warunkiem występowania pełnego ulistnienia drzew.

Przetworzona chmura punktów ALS powinna spełniać następujące parametry:

- 1) dokładność sytuacyjna (błąd średni) chmury punktów po wyrównaniu $\leq 0,20$ m,
- 2) dokładność wysokościowa (błąd średni) chmury punktów po wyrównaniu $\leq 0,10$ m,
- 3) format zapisu danych ALS-LAS w wersji 1.2 lub nowszej (zg z wytycznymi ASPRS, https://www.asprs.org/wp-content/uploads/2010/12/asprs_las_format_v12.pdf),
- 4) klasyfikacja chmur punktów zgodnie z uwzględnieniem następujących klas: 1 – przetworzone, niesklasyfikowane; 2 – grunt; 3 – niska roślinność (0–0,40 m); 4 – średnia roślinność (0,40–2,0 m); 5 – wysoka roślinność (powyżej 2 m); 6 – zabudowa i obiekty inżynieryjne; 7 – szum; 9 – woda. Parametry poszczególnych klas mają być zgodne ze specyfikacją ASPRS (<https://www.asprs.org/>), a dokładność klasyfikacji powinna wynosić co najmniej 95%,
- 5) zalecanym układem dostarczenia danych ALS jest Państwowy Układ Współrzędnych Geodezyjnych 1992 (PL-1992 – kod EPSG: 2180) w podziale na sekcje mapy, przy zachowaniu zasady, że im większa gęstość chmury punktów, tym mniejszy arkusz.

Zgodnie z § 71 ust 1 i § 82 ust 1 IUL, przy zastosowaniu metody ALS do inwentaryzacji miąższości, pomiar drewna martwego zostanie przeprowadzony na każdej aktywnej powierzchni próbnej.

10. Potrzeby ujęcia w projekcie planu urządzenia lasu Leśnych Gospodarstw Węglowych (LGW)

Nadleśnictwo Dojlidy w latach 2017-2023 uczestniczyło pilotażowo w projekcie Leśnych Gospodarstwach Węglowych. W ramach projektu zalesiono 2,88 ha gruntów rolnych oraz wprowadzono podszyty na powierzchni 350,85 ha (w wydzieleniach na powierzchni łącznej 760,01 ha, przy zachowaniu 128,61 ha lasów referencyjnych). Nadleśnictwo, ze względu na brak gruntów odpowiednich do wykorzystania w projekcie, nie przewiduje dalszych działań w tym zakresie.

Na tym etapie nie ma podstawy żeby definiować dodatkowe działania zwłaszcza w kontekście przygotowań do sporządzania projektu PUL.

11. Uwzględnienie odpowiedniego postępowania gospodarczego na powierzchniach badawczych, np. glebowych powierzchniach wzorcowych (GPW), powierzchniach monitoringu lasu (SPO II)

Na gruntach nadleśnictwa zlokalizowane są 3 powierzchnie badawcze, w tym jedna SPO II rzędu. Wskazówki powinny być uzgodnione z Instytutem Badawczym Leśnictwa, do tego czasu należy kontynuować działania zapisane w obecnym PUL.

12. Propozycja typów drzewostanów (TD) i rodzajów rębni dla poszczególnych typów siedliskowych lasu oraz leśnych siedlisk przyrodniczych

- a) W lasach społecznych I strefy (intensywnego oddziaływania społecznego) należy prowadzić procesy przebudowy drzewostanów jeżeli tego wymagają, z zastosowaniem rębni IVD z jednym nawrotem cięć oraz rębnie VA i VB z przebudową do 20% powierzchni. Możliwą do pozyskania miąższość w trakcie przebudowy drzewostanów opisano w podpunkcie „j”;
- b) W lasach społecznych II strefy (zrównoważonego oddziaływania społecznego) preferuje się rębnie wymienione jak dla lasów I strefy oddziaływania społecznego oraz rębnie umożliwiające uzyskanie odnowienia naturalnego (w zależności od potrzeb odnowień planuje się 1 lub 2 nawroty cięć dla rębni: II, IIIC, IV i V). W uzasadnionych wypadkach możliwe jest planowanie wszystkich rębni dopuszczonych na poszczególnych siedliskach, za wyjątkiem rębni IA oraz ograniczenie powierzchni w rębni IB do 3 ha z pozostawieniem 15-20 drzew/ha w stanie rozproszonym lub małych skupisk, poza kępami do naturalnego rozkładu. Dopuszczalne jest projektowanie pozyskania w wysokości do 90% zapasu;
- c) W strefach ochrony okresowej ptaków można planować rębnie IV a także VA, VB z przebudową do 20% powierzchni. W zależności od potrzeb odnowień planuje się I lub II nawroty cięć. Miąższość do pozyskania opisano w podpunkcie „j”. W strefach ochrony całorocznej bez wskazówki;
- d) W drzewostanach wodochronnych oraz na siedliskach Bw, BMw i LMw, w tym w strefach ochronnych wód podziemnych nie planować cięć zupełnych i rębni opartych o cięcia zupełne. W strefach ochronnych wód podziemnych preferować rębnie IVC i IVD (miąższość do pozyskania opisane w podpunkcie „j”) - w zależności od potrzeb odnowień planuje się 1 lub 2 nawroty cięć;
- e) Nie planować cięć zupełnych w strefie 30 metrów od cieków naturalnych, bagien, siedlisk bagiennych i źródlisk – tylko rębnie z cięciami częściowymi, brzegowymi (a także smugowymi i pasowymi) i/lub przerębowymi. Wyklucza się projektowanie rębni IA, IB, IC, IIIA, IIIB i IVD;
- f) Wyłączenie z cięć rębnych drzewostanów na siedliskach Bs, Bb, BMb, LMb, OIJ, LŁ oraz OI typowe stale podtopione (wskazanych na etapie uzgodnień);

- g) Nie projektować rębni zupełnych przy granicy polno-leśnej oraz terenów zurbanizowanych w odległości 30 m od niej;
- h) Po dyskusji zaproponowano 5-letni nawrót cięć w rębniach zupełnych i 4-5 letni nawrót cięć w rębniach zupełnych w drzewostanach w blokach upraw pochodnych. Plan cięć dla rębni zupełnych należy rozłożyć na lata;
- i) Należy stosować wręby przy dużych powierzchniach drzewostanów jednowiekowych. Dotyczy to zarówno rębni zupełnych, jak i złożonych. Dopuszcza się wykonanie do 2 wrębów w ramach ostępu, zgodnie z zapisami ZHL;
- j) Planowanie do 2 nawrotów cięć (lasu społeczne) dla rębni częściowych i przerębowych w 10-leciu. Do planowania urzędzeniowego przyjąć:
 - w rębniach częściowych: pierwsze cięcie 30% miąższości, drugie cięcie 30% miąższości,
 - dla rębniach przerębowych: pierwsze cięcie 10-20% miąższości, drugie cięcie 10% miąższości; łącznie do 20% miąższości;
- k) Dla rębni IIIA, IIIB i IVD planować jeden nawrót cięć w 10-leciu;
- l) Typ rębni w zależności od siedliska (z zastrzeżeniem jak wyżej: a-k);

Tabela 3. Rodzaje rębni w zależności od typu siedliskowego lasu

TSL	Projektowane rębnie	
	rębnia zasadnicza	rębnia zastępcza
Bs	brak	brak
Bśw	IB	IB-R, IIA, IIIA-R, IVC
Bw	IIA, IVC	IIB, IVD
Bb	brak	brak
BMśw	IB	IB-R, IIA, IIIA-R, IVC
BMw	IIA, IVC	IIB, IIIC, IVD
BMb	brak	brak
LMśw	IIIB, IVC, IVD	IIIA, IIIA-R
LMw	IIA, IVC	IIB, IIIC, IVD
LMb	brak	brak
Lśw	IIIB, IVC, IVD	IIIA, IIIA-R
Lw	IVC, IVD	brak
OI	IVC	VA, VB
OIJ	brak	brak
LŁ	brak	brak

- m) Plan cięć rębnych musi uwzględniać nie umniejszanie powierzchni drzewostanów najstarszych klas wieku (VIII i starsze) zgodnie z pismem RDLP w Białymstoku ZP.0152.6.2022 z 28.02.2023r.;
- n) Wstrzymanie cięć rębnych w drzewostanach w wieku ponad 160 lat (od IX klasy wieku wzwyż), z wyłączeniem drzewostanów KO i KDO;
- o) Łączenie kęp do naturalnego rozkładu w wydzielania bez wskazówki i przeznaczenia ich do

gospodarstwa specjalnego. Kępy do naturalnego rozkładu, które nie tworzą wydzieleni należy pozostawić bez wskazówki (uprzątnięcia przestoi - PRZES). Wszystkie wskazówki uprzątnięcia przestoi podlegają kontroli przez Nadleśnictwo, dotyczy to również uprzątnięcia pojedynczych drzew;

- p) rębnie przy granicy z terenami zabudowanymi, parkingami leśnymi oraz w sąsiedztwie często odwiedzanych szlaków turystycznych należy prowadzić tak, by uwzględniały postulat ochrony krajobrazu;
- q) przy wszystkich rodzajach cięć rębnych zachowywać i promować wartościowe podrosty drzew gatunków rodzimych;
- r) Wyłącza się z użytkowania rębego następujące drzewostany:

Leśnictwo Majówka:

- b) 88c-01, 1,16 ha, So 180 lat;
- c) 88c-99, 2,30 ha, So 180 lat;
- d) 88c-02, 2,09 ha, So 180 lat;
- e) 89i-99, 1,22 ha, So 180 lat;
- f) 88m-00, 1,41 ha, So 180 lat;
- g) 88k-00, 0,94 ha, So 180 lat;
- h) 95l-00, 1,52 ha, So 180 lat;

Leśnictwo Szaciły:

- i) 231a-99, 0,96 ha, So 142 lat;
- j) 231a-02, 0,68 ha, So 142 lat;

Leśnictwo Solnicki Las:

- k) 143a-01, 4,04 ha, So 160 lat.

13. Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu, w tym cięć pielęgnacyjnych

- a. CW i CP należy projektować zgodnie z potrzebami hodowlanymi stwierdzonymi na gruncie w trakcie taksacji. Wykonawca w uzgodnieniu z Nadleśniczym określi pilność zabiegu ze względu na stan sanitarny i jakość drzewostanu;
- b. Trzebieże pilne będą projektowane tylko w uzasadnionych i uzgodnionych z nadleśnictwem przypadkach;
- c. W lasach społecznych (zarówno I, jak i II strefy oddziaływania społecznego) oraz przy głównych szlakach transportowych, dopuszcza się planowanie trzebieży przekształceniowych w drzewostanach w wieku 61 lat i starszych jeśli istnieje możliwość płynnego przejścia (w następnym 10-leciu) w użytkowanie rębne z naturalnym sposobem odnowienia. Spowoduje to zwiększenie miąższości do pozyskania w użytkowaniu przedrębnym, co należy uwzględnić w planowaniu.
- d. Dopuszczalne jest planowanie trzebieży dwu nawrotowych w drzewostanach zaliczonych do LGW;
- e. Przyjąć generalną zasadę wyłączenia z cięć przedrębnych drzewostanów na siedliskach Bb, BMb, LMb, OIj i LŁ oraz zalanych OI typowych (OL wskazanych na etapie uzgodnień z nadleśnictwem). W uzasadnionych przypadkach możliwe są odstępstwa;
- f. Wykonawca PUL uzgodni wszystkie planowane zabiegi w BLUP.

14. Typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe upraw

Podstawą do opracowania typów drzewostanów (TD) i orientacyjnych składów gatunkowych upraw było opracowanie fitosocjologiczne wykonane w latach 2013-2014.

Tabela 4. Projektowane typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe upraw z uwzględnieniem Siedlisk Natura 2000

TSL wariant uwilgotnienia zespół roślinny	Siedl. przycz.	TD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw (% pokrycia)
Bśw 1 <i>Peucedano-Pinetum typicum</i>	-	So	So 90%, Brz i in. 10%
Bśw 1 <i>Peucedano-Pinetum cladonietosum</i>	91T0	So	So 90%, Brz 10%
Bśw 2 <i>Peucedano-Pinetum molinietosum</i>	-	So	So 80%, Brz+Św i in. 20%
Bw 1 <i>Molinio-Pinetum typicum</i>	-	So	So 90%, Brz+Św i in. 10%
Bw 2 <i>Molinio-Pinetum ledetosum</i>	-	So	So 80%, Brz+Św i in. 20%
Bb 1 <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>	91D0	So	So 80%, Brzom 10%, Św 10%
Bb 2-3 <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>	91D0	So	So 90%, Brzom i in. 10%
Bb 2-3 <i>Ledo-Sphagnetum</i>	91D0	So	So 100%
BMśw 1 <i>Calamagrostio-Piceetum</i>	-	So	So 70%, Św 10%, Db+Brz i in. 20%
BMśw 2 <i>Calamagrostio-Piceetum</i>	-	Św-So	So 60%, Św 20%, Db+Brz i in. 20%
BMśw 1-2 <i>Quercu-Pinetum typicum</i>	-	Db-So	So 60%, Db 30%, Brz+Św i in. 10%
BMśw 2 <i>Vaccinio myrtilli-Piceetum typicum</i>	-	Św-So	So 50%, Św 30%, Brz+Db in. 20%
BMw 1 <i>Quercu-Piceetum typicum</i>	-	Db-Św	Św 50%, Db 30%, Brz+Os+So i in. 20%
BMw 1 <i>Vaccinio myrtilli-Piceetum typicum</i>	-	Św-So	So 50%, Św 30%, Db+Brz+Os in. 20%
BMw 1 <i>Quercu-Pinetum molinietosum</i>	-	Db-So	So 60%, Db 20%, Brz+Os i in. 20%
BMw 2 <i>Quercu-Piceetum sphagnetosum</i>	-	Db-Św	Św 60%, Db 20%, Brz+Os+So i in. 20%
BMw 2 <i>Vaccinio myrtilli-Piceetum sphagnetosum</i>	-	So-Św	Św 50%, So 30%, Db+Brz+Os i in. 20%
BMb 1 <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum myrtilletosum</i>	91D0	So-Św	Św 50%, So 30%, Brzom+Ol i in. 20%
BMb 2-3 <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum myrtilletosum</i>	91D0	So-Św	Św 60%, So 20%, Brzom+Ol i in. 20%
BMb 2-3 <i>Sphagno-Betuletum</i>	91D0	So-Brz	Brzom 60%, So 30%, Św+Ol+Os i in. 10%
LMśw 1 <i>Quercu-Pinetum coryletosum</i>	-	Db-So	So 40%, Db 30%, Św 10%, Gb+Lp+Brz+Kl i in. 20%
LMśw 1 <i>Potentillo albae-Quercetum</i>	91I0	So-Db	Db 60%, So 20%, Brz+Os+Lp+Gb i in. 20%
LMśw 1 <i>Melitti-Carpinetum</i>	9170	Gb-So-Db	Db 50%, So 20%, Gb+Lp 20%, Św+Brz i in. 10%

LMśw 1-2 <i>Corylo-Piceetum</i>	-	Św-So-Db	Db 30%, So 20%, Św 20%, Gb 10%, Brz+Lp+KLi in. 20%
LMśw 2 <i>Quercu-Pinetum coryletosum</i>	-	So-Db	Db 40%, So 30%, Św 10%, Gb+Lp+Brz+KLi in. 20%
LMśw 2 <i>Tilio-Carpinetum calamagrostietosum</i>	9170	Gb-So-Db	Db 40%, So 20%, Gb 20%, Św+Lp 10%, Brz+KLi i inne 10%
LMw 1 <i>Quercu-Piceetum stellarietosum</i>	-	Db-Św	Św 40%, Db 30%, OI 10%, Brz+Os+Gb+So i in. 20%
LMw 1 <i>Tilio-Carpinetum typicum</i> <i>Tilio-Carpinetum calamagrostietosum</i>	9170	Gb-Św-Db	Db 40%, Św 20%, Gb 20%, OI+Brz 10%, Wz i inne 10%
LMw 2 <i>Quercu-Piceetum stellarietosum</i> var. <i>Alnus glutinosa</i>	-	Db-OI-Św	Św 40%, OI 30%, Db 20%, Brz+Os+Gb+So i in. 10%
LMw 2 <i>Tilio-Carpinetum calamagrostietosum</i> var. <i>Alnus glutinosa</i>	9170	OI-Św-Db	Db 40%, Św 20%, OI 20%, Gb 10%, Lp+KLi+Os+Brz i in. 10%
LMb 1-2 <i>Betulo pubescentis-Piceetum</i>	91D0	OI-Brz-Św	Św 50%, Brzom 30%, OI+So i in. 20%
LMb 1-3 <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum dryopteridetosum</i>	91D0	OI-Św	Św 60%, OI 20%, Brzom i in.20%,
LMb 1-3 <i>Dryopteridi thelypteridis-Betuletum pubescentis</i>	91D0	So-Brz	Brzom 60%; So 30%; OI i in. 10%
LMb 1-3 <i>Sphagno squarrosi-Alnetum</i>	91D0	Brz-OI	OI 60%, Brzom 30%, So+Św 10%
Lśw 1 <i>Tilio-Carpinetum typicum</i>	9170	Lp-Gb-Db	Db 40%, Gb 20%, Lp 20%, Św+KLi 10%, Brz i inne 10%
Lśw 1-2 <i>Tilio-Carpinetum stachyetosum</i>	9170	Lp-Gb-Db	Db 40%, Gb 20%, Lp 20%, Św+KLi 10%, Wz+Brz i inne 10%
Lw 1 <i>Tilio-Carpinetum stachyetosum</i> var. <i>Ficaria verna</i>	9170	OI-Db	Db 40%, OI 20%, Js 10%, Wz 10%, Lp+Gb+Św+KLi i in. 20%
Lw 1-2 <i>Ficario-Ulmetum</i>	91F0	Db-OI-Js	Js+Wz 30%, OI 20%, Db 20%, Gb+Brz 20%, Lp+KLi 10%
Lw 2 <i>Tilio-Carpinetum circaeetosum alpinae</i>	9170	Db-Js-OI	OI 40%; Js+Wz 20%; Db+Lp 20%; Gb+Brz 10%, Św 10%
OI 1 <i>Ribeso nigri-Alnetum typicum</i>	-	OI	OI 70%, Brz 10%, Św+Js i in. 20%
OI 2 <i>Ribeso nigri-Alnetum typicum</i>	-	OI	OL 80%, Brzom 10%, Js+Św i in. 10%
OI 3 <i>Ribeso nigri-Alnetum typicum</i>	-	OI	OL 90%, Brzom i in. 10%
Lł 1-2 <i>Ficario-Ulmetum</i>	91F0	Wz-Js-OI	OI 40%, Js 20%, Wz 20%, Gb 10%, Db+Lp i in. 10%
LMb 1-2 <i>Piceo-Alnetum</i>	91E0	Św-OI	OI 40%, Św 40%, Js 10%, Brz i in. 10%
OIJ 1 <i>Fraxino-Alnetum</i>	91E0	OI-Js	Js 40%, OI 40%, Wz 10%, Św+Brz i in. 10%
OIJ 2 <i>Fraxino-Alnetum</i>	91E0	Js-OI	OI 60%, Js 30%, Wz+Św i in. 10%

Dodatkowe propozycje to:

- W proponowanych orientacyjnych składach gatunkowych, w gestii nadleśniczego, dopuszczalna jest modyfikacja sumy gatunków do 20%;
- W uprawach uzyskanych z odnowień naturalnych skład może odbiegać od przyjętego i powinien być rozliczany zgodnie z § 34 pkt 2 ZHL;
- Dopuszczalny udział Md i Dg - do 10% na siedliskach BMśw i LMśw, poza obszarami Natura 2000 i poza siedliskami przyrodniczymi;
- Dopuszczalny udział Bk - do 10%, poza obszarami Natura 2000 i poza siedliskami przyrodniczymi;
- Do momentu ustąpienia choroby, Js i Wz należy częściowo zastępować Ol, Db, i innymi liściastymi;
- Proponowane składki gatunkowe upraw nie dotyczą upraw pochodnych.

15. Wytyczne w sprawie hodowli lasu

- a) CW i PIEL należy projektować w uprawach istniejących;
- b) CW i CP należy projektować we wszystkich uprawach pochodzenia sztucznego, a w odnowieniach naturalnych w zależności od potrzeb stwierdzonych na gruncie;
- c) Przy przebudowie drzewostanów należy dążyć do maksymalnego wykorzystania odnowień naturalnych;
- d) Wykaz drzewostanów zakwalifikowanych do przebudowy należy uzgodnić z Nadleśniczym przed odbiorem prac taksacyjnych;
- e) Luki do odnowienia (wskazówka gospodarcza: ODN_LUK) mają być stosowane dla powierzchni luk 0,21 ha i powyżej. Wskazanie luki do odnowienia nie może dotyczyć sumy powierzchni luk w wydzieleniu, lecz pojedynczych luk o powierzchni ponad 0,20 ha;
- f) Projektować kształtowanie ekotonów w lasach społecznych, przy drogach w mieście Białystok oraz przy drogach krajowych i wojewódzkich, w pasach do 25 m (z wykorzystaniem ODN_IIP, ODN_IIPN, W_PODS). Nie dotyczy drzewostanów przewidzianych do cięć rębniami zupełnymi i gniazdowymi;
- g) Nie projektować zwiększonej powierzchni do odnowienia w KO i KDO.

16. Przeciętne wieki rębności dla poszczególnych gatunków drzew leśnych

W wyniku dyskusji podczas NW i NU ustalono następujące wieki rębności:

- Db, Js, Bk – 120 lat,
- So, Md – 120 lat (zwiększenie ze 110 lat),
- So, Md – 100 lat na gruntach porolnych (zmniejszenie ze 110 lat),
- Św – 80 lat (zmniejszenie z 90 lat),
- Ol, Brz, Wz, Gb, Kl, Lp, Jw., Dbc, Ak – 80 lat,
- Os – 50 lat.

17. Potrzeby w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego

Charakterystyka pożarowa

terenu Nadleśnictwa

Lasy Nadleśnictwa Dojlidy zakwalifikowane są do I kategorii zagrożenia pożarowego – tj. o zagrożeniu pożarowym dużym.

Całość lasów Nadleśnictwa podzielono na cztery strefy obszarowe:

I STREFA: obręb Katryńka o powierzchni ok. 7 500 ha. Najbardziej zagrożona pożarowo część strefy to teren Leśnictwa Mostek (uroczysko Czarny Blok), obrzeża obrębu Katryńka, oraz teren przebiegu linii kolejowa na trasie Białystok - Czarna Białostocka. Punkty poboru wody do celów gaśniczych znajdują się w leśnictwach: Orzechówka (poj. ok. 900 m³ - z możliwością stałego uzupełniania systemem pomp z sieci hydrantowej) i Rybniki (poj. ok. 2 350 m³). Dodatkowo istnieje możliwość doraźnej budowy punktów czerpania wody bezpośrednio przy rzece Supraśl (w okolicy m. Nowodworce, Jurówce lub przy zalewie w Wasilkowie). Na terenie Leśnictwa Katryńka, oddz. 189h zlokalizowana jest wieża z automatyczną kamerą systemu monitoringu przeciwpożarowego Nadleśnictwa.

II STREFA: wschodnia, puszczańska część obrębu Dojlidy, o łącznej powierzchni ok. 3 600 ha. Najbardziej zagrożonymi fragmentami strefy są lasy położone na terenie leśnictwa Zielona zlokalizowane w pobliżu poligonu wojskowego „Zielona”, droga krajowa DK65 Białystok – Bobrowniki, miejsce lokalizacji gazociągu i linii energetycznych na terenie leśnictw Zielona i Majówka oraz miejsce wyznaczone do rozpalania ogniska na terenie miejsca postoju pojazdów w Leśnictwie Majówka (oddz. 97r). Na terenie tej strefy (w Leśnictwie Zielona) znajdują się dwa punkty czerpania wody do celów gaśniczych: jeden o pojemności ok. 46 000 m³, drugi ok. 3 960 m³. Na terenie Leśnictwa Zielona, oddz. 66a zlokalizowana jest wieża z automatyczną kamerą systemu monitoringu przeciwpożarowego Nadleśnictwa, natomiast w oddz. 66c znajduje się Meteorologiczny Punkt Pomiarowy, gdzie określany jest stopień zagrożenia pożarowego lasów (SZPL) dla strefy prognozowania 1F.

III STREFA: Znajdują się tu lasy o rozproszone, położone na terenie gmin: Juchnowiec, Choroszcz, Dobrzyniewo Duże, Suraż, i Turośń Kościelna o powierzchni łącznej ok. 3200 ha. Najbardziej zagrożonymi fragmentami strefy są lasy przylegające do Białegostoku. Na terenie tej strefy brak leśnych punktów czerpania wody do celów gaśniczych, jednak bliska odległość Białegostoku i innych terenów zurbanizowanych pozwala na dogodny dostęp do sieci wodociągowej.

IV STREFA: Lasy tej strefy położone są w zasięgu terytorialnym Miasta Białystok o łącznej powierzchni ok. 1500 ha. Na terenie tej strefy – w leśnictwie Antoniuk – znajdują się dwa punkty czerpania wody do celów gaśniczych: zbiornik wodny o poj. ok. 1400 m³ oraz hydrant zewnętrzny o wydajności ok. 10 dm³/sek. zasilany z miejskiej sieci hydrantowej. Bliska odległość od Białegostoku pozwala również na dogodny dostęp do sieci wodociągowej. Na terenie Leśnictwa Antoniuk, oddz. 124c zlokalizowana jest wieża antenowa służąca do przesyłu sygnału radiowego na potrzeby funkcjonowania kamerowego monitoringu przeciwpożarowego Nadleśnictwa. Na terenie Leśnictwa Antoniuk znajdują się: Punkt Alarmowo -Dyspozycyjny (w budynku biura nadleśnictwa) oraz główna baza sprzętu przeciwpożarowego. Na terenie Leśnictwa Solnicki Las znajduje się Leśna Baza Lotnicza zlokalizowana na terenie Lotniska Białystok Krywlany.

Na terenie Nadleśnictwa Dojlidy w latach 2017-2024. doszło do powstania 38 pożarów lasu. Łącznie spaleni uległo 3,40 ha ściółki leśnej. Średnia powierzchnia pożaru wyniosła 0,06 ha. W przeważającej liczbie prawdopodobną przyczyną powstania pożarów było podpalenie.

Teren Nadleśnictwa Dojlidy nie posiada pełnego pokrycia terenu punktami czerpania wody do celów gaśniczych (o łącznej powierzchni ok. 361,60 ha, co stanowi 2,35% powierzchni leśnej nadleśnictwa). Dotyczy to terenu Leśnictwa Krasny Las (obszar graniczący z Nadleśnictwem Żednia).

Nadleśnictwo Dojlidy na swoich gruntach posiada sieć pasów przeciwpożarowych:

- ok. 4,5 km pasów na terenach leśnych odnawia Nadleśnictwo,
- ok. 15 km pasów przy liniach kolejowych odnawiają jednostki PKP PLK S.A.,
- ok. 4,0 km pasów ppoż. na terenach poligonu lub przy drogach poligonowych mineralizują jednostki.

Na terenie nadleśnictwa znajdują się 53 dojazdy pożarowe o łącznej długości 151,01km. Wszystkie istniejące dojazdy pożarowe są ujęte w Docelowej Sieci Dróg. Wszystkie dojazdy pożarowe zostały oznakowane poprzez ustawienie tablic oraz przy pomocy piktogramów namalowanych farbą na wybranych drzewach.

W ramach sporządzania projektu PUL szczególną uwagę należy zwrócić na:

- Stan utrzymania istniejących pasów przeciwpożarowych – pasy takie mają być zinwentaryzowane (przy współpracy z nadleśnictwem) i wniesione na mapy;
- Należy dążyć do zapewnienia pełnego pokrycia terenu nadleśnictwa w punkty czerpania wody do celów gaśniczych – jednostka urządzeniowa zaplanuje punkt czerpania wody w leśnictwie Krasny Las;
- Wyznaczanie obszarów zagrożenia pożarowego powinno opierać się na analizie wykorzystującej metodę klas palności.

Wykonawca w porozumieniu z Nadleśnictwem zweryfikuje i zaktualizuje plan przeciwpożarowy.

18. Określenie potrzeb wskazywania obszarów zagrożonych uszkodzeniami: na gruntach porolnych, powodowanymi przez zwierzyne łowną, owady, grzyby, jemiołę, bobry, przemysł itp.

- 1) Zagrożenia ze strony przemysłu - nie stanowią zagrożenia obszarów leśnych;
- 2) Zagrożenia ze strony owadów
 - a. Szkodniki pierwotne – obecnie nie stwierdzono zagrożenia ze strony szkodników pierwotnych;
 - b. Szkodniki wtórne - do istotnych z gospodarczego punktu widzenia szkodników wtórnych w drzewostanach nadleśnictwa należy zaliczyć: kornika drukarza (w drzewostanach z udziałem świerka), kornika ostrozębnego (drzewostany sosnowe, obecnie uszkodzenia rejestrowane sporadycznie), przyplaszczek granatek (w drzewostanach sosnowych założonych na gruntach porolnych, które zostały osłabione przez hubę korzeniową (leśnictwo Mostek i Suraż);

- 3) Choroby grzybowe - szkody gospodarcze powoduje głównie huba korzeni oraz opieńkowa zgnilizna korzeni. Na uprawach leśnych odnotowywano szkody od osutki wiosennej sosny;
- 4) W nadleśnictwie corocznie inwentaryzuje się szkody powodowane przez bytowanie bobrów;
- 5) Zagrożenia ze strony zwierzyny - największe zagrożenie dla trwałości upraw i młodników stanowią jeleniowate (łoś, jeleń, sarna). Szkody rejestrowane są w uprawach, młodnikach oraz dojrzałych drzewostanach;
- 6) Obszary zagrożone występowaniem szkód powodowanych przez silne wiatry. Pomimo wystąpienia w 2016 r. silnych wiatrów wywalających, zagrożenia te są gospodarczo znośne. W związku, z tym nie zachodzi konieczność wskazywania obszarów zagrożonych w stopniu istotnym dla trwałości lasów oraz ich specjalnego traktowania.
- 7) Wykonawca w oparciu o § 40 IUL dokona analizy i wskazania obszarów zagrożonych uszkodzeniami i przedstawi to w opisie ogólnym.

19. Propozycja podziału na gospodarstwa, w tym potrzeby utworzenia gospodarstwa lasów niestabilnych oraz wyróżnienia jednostek kontrolnych w gospodarstwie przerębowym

Proponuje się podział lasu na 4 gospodarstwa:

- Specjalne (S);
 - Lasów oddziaływania społecznego (OS);
 - Zrębowe (Z);
 - Przerębowo-zrębowe (P-Z).
- Do gospodarstwa specjalnego (S) należy zaliczyć:
 - rezerваты przyrody;
 - drzewostany pełniące funkcje ochronne, ograniczające lub uniemożliwiające realizację funkcji produkcyjnych;
 - lasy w bezpośrednich strefach ochronnych ujęć wody i źródeł wody, wyodrębnionych stosownymi decyzjami administracyjnymi, które pełnią szczególne funkcje wodochronne;
 - wyłączone powierzchnie badawcze i doświadczalne;
 - wyłączone drzewostany nasienne oraz drzewostany zachowawcze i włączone do projektu EUFGIS;
 - lasy o szczególnym znaczeniu dla obronności i bezpieczeństwa państwa, z obowiązującym zakazem wstępu do lasu oraz zakazem wykonywania cięć rębnych;
 - lasy rosnące na gruntach spornych (ze względu na inny sposób zagospodarowania włączyć tutaj drzewostany majątków Falkowszczyzna i Hołówki, gdzie postępowania administracyjne toczą się od 2002r.);

- lasy uznane za obszary o wyjątkowym znaczeniu ze względów kulturowych, religijnych lub ekologicznych (nadleśnictwo proponuje włączenie lasów „starych” - zestawienie poniżej), drzewostanów włączonych do rejestru zabytków (kurhany w leśnictwie Suraz i cmentarz wojenny żołnierzy Armii Czerwonej), wyłączenia drzewostanu w okolicy m. Grabówka (groby rozproszone) i obiekt archeologiczny (fort ziemny) w kompleksie Pietrasze);
- kępy ekologiczne stanowiące oddzielne wydzielania.
- wydzielania bezpośrednio przylegające do granicy parku narodowego, w oddziale 01-08-1-10-180;
- drzewostany objęte prawnym zakazem pozyskiwania drewna ze względu na szczególne znaczenie dla ochrony przyrody (w szczególności strefy ochrony całorocznej);
- drzewostany, w odniesieniu do których, podjęto decyzje o czasowym zaniechaniu planowanego użytkowania rębego w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu, obejmujące w szczególności siedliska bagienne, łęgowe oraz strefy buforowe przy wrażliwych ekosystemach wodno-błotnych, priorytetowe siedliska przyrodnicze: 91D0 (bory i lasy bagienne) i 91E0 (łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe);
- wydzielania powstałe z łączenia kęp ekologicznych bez wskazówki;
- inne spełniające kryteria § 102 ust. 6 IUL.
- Do gospodarstwa lasów oddziaływania społecznego (OS) należy zaliczyć:
 - obszary lasów z intensywnym i zrównoważonym zagospodarowaniem rekreacyjnym i turystycznym oraz obszary lasów o szczególnym znaczeniu kulturowym dla lokalnych społeczności, niezaliczone do gospodarstwa specjalnego, które zostaną wskazane wstępnie podczas NU, uzgodnione po zakończeniu prac terenowych i ostatecznie przyjęte podczas NPP.
- Do gospodarstwa zrębowego (Z) należy zaliczyć:
 - drzewostany dla których właściwe jest użytkowanie rębiami zupełnymi, nie zaliczone do gospodarstwa specjalnego lub do gospodarstwa lasów oddziaływania społecznego.
- Do gospodarstwa przerębowo-zrębowego (P-Z) należy zaliczyć:
 - drzewostany użytkowane rębiami złożonymi II, III, IV i V nie zaliczone do gospodarstwa specjalnego lub do gospodarstwa lasów oddziaływania społecznego.

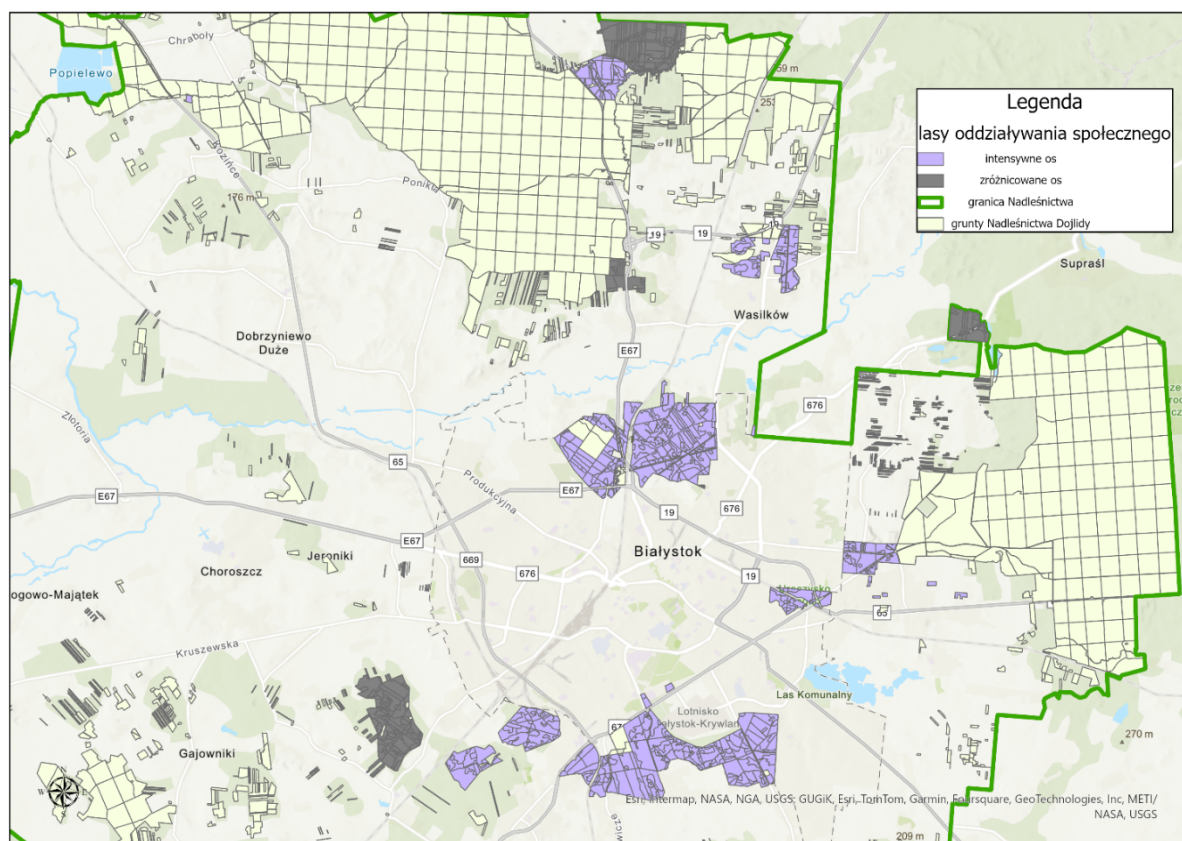
Nie planuje się powołania gospodarstwa przerębowego (P) ani wyróżnienia jednostek kontrolnych. Ewentualna decyzja o powołaniu gospodarstwa przerębowego zostanie podjęta na NPP.

Na obecnym etapie nie ma przesłanek świadczących o potrzebie powołania gospodarstwa odbudowy lasów niestabilnych (N). Ewentualna decyzja o ich powołaniu podjęta zostanie po inwentaryzacji.

20. Propozycja obszarów o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności

Wstępna propozycja obszarów o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności została zaprezentowana przez Nadleśniczego na Naradzie Urzędzeniowej:

- Lasy strefy I intensywnego oddziaływania społecznego: 2021,75 ha;
 - Lasy strefy II zrównoważonego oddziaływania społecznego: 652,34 ha.
- Łącznie 2674,09 ha, tj. 17% powierzchni leśnej Nadleśnictwa Dojlidy.

Ryc. 1. Wstępna propozycja obszarów o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności

Tab. 5. Powierzchnia obszarów o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności w rozbiciu na leśnictwa

Leśnictwo	Strefa I	Strefa II	Powierzchnia
Antoniuk	881,96	258,88	1140,84
Katrynka		55,00	55,00
Majówka	107,08		107,08
Mostek	151,60	124,19	275,79
Rybniki	113,82	136,21	250,03
Solnicki Las	764,33		764,33
Suraż		8,01	8,01

Leśnictwo	Strefa I	Strefa II	Powierzchnia
Szacily	2,96		2,96
Zielona		70,05	70,05
	2021,75	652,34	2674,09

Z uwagi na fakt, że granice powyższych obszarów mogą podlegać dalszym ustaleniom w ramach prac Zespołu Lokalnej Współpracy Wykonawca przyjmie do projektu PUL zapisy wypracowanych i zaakceptowanych rozwiązań.

21. Aktualna lista interesariuszy procesu opracowywania projektu planu urządzenia lasu, tj. Zespołu Lokalnej Współpracy

Tabela 6. Lista członków Zespołu Lokalnej Współpracy

Lp.	Imię Nazwisko	Instytucja
1	dr Dan Wołkowycki	Politechnika Białostocka, Instytut Nauk Leśnych, przew. ZLW
2	prof. Sławomir Bakier	Politechnika Białostocka, Instytut Nauk Leśnych
3	prof. Piotr Banaszuk	Politechnika Białostocka, Instytut Nauk Leśnych
4	prof. dr hab. Mirosław Ratkiewicz	Wydział Biologii Uniwersytet w Białymstoku
5	Wojciech Cybulski	Wójt Gminy Dobrzyniewo Duże
6	Krzysztof Marcinowicz	Wójt Gminy Juchnowiec Kościelny
7	Radosław Dobrowolski	Burmistrz Supraśla, Urząd Miejski w Supraślu
8	Marta Goralewska	Kierownik Referatu Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami Urzędu Miejskiego w Wasilkowie
9	Ryszard Ziemblicki	Urząd Miejski w Białymstoku
10	Małgorzata Grabowska Snarska	Stowarzyszenie Okolica
11	Elżbieta Sawicka	SupraśLAS
12	Aneta Kułak	SupraśLAS
13	Aniela Żukowska	Zakład Usług Leśnych Aniela Żukowska
14	kom. Anna Zackiewicz	Wydział Prewencji w Policji w Białymstoku
15	asp. Krzysztof Kolator	Wydział Prewencji w Policji w Białymstoku
16	mjr. Radosław Prokopiuk	18 Pułk Rozpoznawczy, Szef Sekcji Współpracy Cywilno - Wojskowej tel. 261-398-411
17	podharcmistrzyni Ewelina Sakowicz	Komenda Hufca ZHP Białystok
18	mgr inż. Karolina Gabrysiak	Politechnika Białostocka
19	mgr inż. Tomasz Pawłowicz	Politechnika Białostocka
20	mgr inż. Konrad Wilamowski	Politechnika Białostocka
21	dr inż. Monika Puchlik	Politechnika Białostocka
22	Grzegorz Dymmel	Stowarzyszenie Samopomocowe "Radość"

Lp.	Imię Nazwisko	Instytucja
23	Marek Dąbrowski	sekretarz Partii Zieloni
24	Rafał Kosno	Federacja Zielonych.pl
25	Alicja Zawistowska	prywatnie
26	Joanna Kurzawa	Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej

22. Aktualizacja programu ochrony przyrody

Programu ochrony przyrody sporządzony zostanie w zakresie ujętym w §147, §148 i §149 Instrukcji urządzania lasu, która weszła w życie na mocy Zarządzenia nr 116 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji urządzania lasu” w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe.

23. Wykaz map i formy ich przygotowania (zgodnie z zapisami § 84, 150, 151 i 160) oraz formy oprawy opisów taksacyjnych, opisanie ogólnego, programu ochrony przyrody, a także ewentualnych dodatkowych opracowań

Wykonanie następujących opracowań:

- Opis ogólny – tom I, (wydruk w 2 egzemplarzach);
- Program ochrony przyrody (POP), (wydruk w 2 egzemplarzach);
- Prognoza oddziaływania na środowisko (wydruk w 2 egzemplarzach);
- Opis taksacyjny, tabele i wykazy dla obrębów – tom II, (wydruk 1 egz. x 2 obręby);
- Opis taksacyjny i wykazy dla leśnictw – (wydruk 1 egz. x 12 leśnictw);
- Wyciąg z POP dla leśnictw – (wydruk 1 egz. x 12 leśnictw).

Opis ogólny, POP i Prognoza - wydruk w formacie A4 w układzie pionowym, oprawa twarda introligatorska koloru zielonego z wytłoczonymi złotymi literami na okładce i grzbiecie, czcionka Times New Roman o rozmiarze 12 punktów, tytuły nagłówek, tytuły tabel, punktów i treść tabel dopuszczalne odstępstwo o dwa punkty w górę lub dół (nie dotyczy okładek – rozmiar dopasowany do dotychczas przyjętego w RDLP).

Opisy taksacyjne, tabele i wykazy dla obrębów, Opis taksacyjny i wykazy dla leśnictw oraz Wyciąg z POP dla leśnictw - wydruk w formacie A4 w układzie poziomym, oprawa twarda koloru zielonego z wytłoczonymi złotymi literami na okładce i grzbiecie.

Jeden egzemplarz Opisu ogólnego – tom I (dla RDLP) oraz Programu ochrony przyrody powinny posiadać kieszeń na mapy.

Dodatkowo ww. opracowania przekazane zostaną w formie elektronicznej (pliki w formatach DOCX/XLS i PDF).

Wykonanie materiałów kartograficznych:

- a) **Mapy gospodarcze 1:5 000** (obligatoryjne z mocy § 84 ust. 2 IUL). Nadleśnictwo proponuje przygotowanie map z naniesionymi działkami zrębowymi z wykazu cięć rębnych, w wersji elektronicznej, bez wydruku, w formacie A1 z odpowiednimi arkuszami zbiorczymi.
- b) **Mapy gospodarczo-przeglądowe 1:10 000:**
- drzewostanów (wydruk 1 egz. x 12 leśnictw),
 - cięć rębnych (wydruk 1 egz. x 12 leśnictw),
 - walorów przyrodniczo-kulturowych – sporządzane na potrzeby wyciągu z POP (wydruk 1 egz. x 12 leśnictw),
 - matryce - mapy „czyste” (wydruk 2 egz. x 12 leśnictw);
- c) **Mapy przeglądowe 1:25 000.**
- drzewostanów (wydruk: 2 x 3 egzemplarze),
 - siedlisk leśnych (wydruk: 2 x 3 egzemplarze),
 - cięć rębnych (wydruk: 2 x 4 egzemplarze, w tym po 1 dla RDLP),
- oraz obligatoryjne (zgodnie z § 84 ust. 2 IUL) mapy wynikające z przepisów prawa, tj. mapy przeglądowe wykonane w wersji elektronicznej z zakresu zadań kierunkowych, tj.:
- ochrony lasu,
 - gospodarki łowieckiej,
- a także:
- zagospodarowania rekreacyjnego w nadleśnictwie,
 - obszarów chronionych i funkcji lasu,
 - wiodących kategorii ochronności,
 - stanowisk oraz siedlisk ptaków chronionych (do Prognozy oddziaływania na środowisko),
 - siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk gatunków (do Prognozy oddziaływania na środowisko),
 - matryce - mapy „czyste” (wydruk: 2 x 5 egzemplarzy);
- d) **Mapy sytuacyjne i sytuacyjno-przeglądowe 1:50 000:**
- obszaru w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa,
 - zasięgów leśnictw (5 egzemplarzy),
 - ochrony przeciwpożarowej (5 egzemplarzy, w tym 1 dla RDLP),
 - walorów przyrodniczo-kulturowych (3 egzemplarze, w tym 1 dla RDLP),
 - mapy „czyste” (5 egzemplarzy).

Nadleśnictwo składa zapotrzebowanie na wydruk atlasów dla leśniczych w skali 1:10 000 i formacie A4 w układzie pionowym:

- matrycy - mapy „czystej”, na papierze zwykłym (wydruk 1 egz. x 12 leśnictw),
- map drzewostanów oraz siedlisk, w tym siedlisk przyrodniczych z nakładką cięć rębnych (wydruk 1 egz. x 12 leśnictw, papier wodoodporny).

Wykonanie atlasów, których nie przewiduje IUL, skompensowane będą brakiem potrzeby przygotowania i wydruku pozostałych map (oprócz ww.).

Wszystkie z ww. map i atlasów przekazane zostaną również w formie elektronicznej (w formacie PDF).

24. Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko

Prace z zakresu sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa należy wykonać zgodnie z opisem zawartym w rozdziale VII IUL, przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz uzgodnieniem z RDOŚ.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko został uzgodniony pismem z dnia 9 kwietnia 2024 r., znak WPN.611.5.4.2024.MW z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku.

25. Ujęcie Nadleśnictwa Dojlidy w Projekcie Nadleśnictw Puszczańskich

W dniu 8 stycznia 2024 r. Ministerstwo Klimatu i Środowiska wydało polecenie Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych wstrzymania lub ograniczenia prac gospodarczych we wskazanych obszarach lasów, m.in. w Nadleśnictwie Dojlidy.

Ogólnopolska Narada o Lasach określiła kryteria obszarów, które wymagają ochrony poprzez wyłączenie z funkcji produkcyjnych oraz kryteria powierzchni, gdzie dla ochrony wartości przyrodniczych wymagana jest modyfikacja gospodarki leśnej.

Nadleśnictwo Dojlidy zostało objęte Zarządzeniem nr 116 DGLP z 18.09.2024 w sprawie Projektu Nadleśnictw Puszczańskich.

W związku z powyższym BULiGL wykona analizę funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany z podziałem na:

- strefa wyłączona z użytkowania zasobów,
- strefa z ograniczeniem użytkowania zasobów,
- strefa bez ograniczeń użytkowania zasobów,

zakończone:

- wykonaniem map obrębowych z podziałem na trzy strefy funkcjonalne,
- wykonaniem dodatkowego rozdziału w elaboracie z opisem uzasadnienia podziału na strefy i przypisaniem poszczególnych drzewostanów do stref.

26. Inne istotne problemy dotyczące nadleśnictwa

- Inwentaryzacja i ujęcie w PUL gatunków chronionych. Płaty roślinne roślin chronionych nie mogą obejmować całych wydzieleń lub być „centroidą”. Płaty takie o powierzchni powyżej 0,10 ha powinny być zainwentaryzowane jako obiekty poligonowe, mniejsze zaś jako obiekty punktowe, we właściwych lokalizacjach
- Powyższy zapis nie dotyczy gatunków występujących pospolicie i/lub licznie, zwłaszcza tworzących wielkopowierzchniowe płaty, które mogą być przypisane do wydzielenia (adresu leśnego, centroidy wydzielenia): mchy naziemne - brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum*, dzióbkwiec Zetterstedta *Eurhynchium angustirete*, fałdownik nastroszony *Rhytidiadelphus squarrosus*, f. szeleszczący *R. triquetrus*, gajnik lśniący *Hylocomium splendens*, piórosz pierzasty *Ptilium crista-castrensis*, roketnik pospolity *Pleurozium schreberi*, torfowce *Sphagnum* spp., tujowiec delikatny *Thuidium delicatulum*, t. tamaryszkowaty *T. tamariscinum* oraz rośliny naczyniowe: wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum* i widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*, widłak spłaszczony *Diphasiastrum complanatum* i widłak goździsty *Lycopodium clavatum*.
- Teren nadleśnictwa jest atrakcyjny pod względem turystycznym i rekreacyjnym. Bliskość osiedli przy uroczyskach: Antoniuk, Pietrasze, Turczyn, Pieczurki i Solnicki Las, sprawia, że są pod silną presją ze strony odwiedzających i wymagają szczególnych form zagospodarowania. Nadleśnictwo posiada rozwiniętą infrastrukturę rekreacyjno-turystyczną, w skład której wchodzi: ścieżki dydaktyczne („Terapia Lasem”, „Szlakiem drzew leśnych”, „Las Antoniukowski” w Leśnictwie Antoniuk; „Przyroda Puszczy Knyszyńskiej” w Leśnictwie Mostek; „Szlakiem drzew leśnych” w Leśnictwie Solnicki Las), miejsce odpoczynku w Surażu, wieża widokowo-obserwacyjna w Katrynce, wiata „Zielona Klasa” przy siedzibie nadleśnictwa oraz miejsca postoju pojazdów w: Lesie Pietrasze, Surażu, Doktorach oraz Majówce, gdzie wyznaczono miejsce do palenia ogniska. W ramach programu „Aktywne Udostępnianie Lasu” zmodernizowano parking leśny w Rybnikach, przy którym przebiega trasa biegowa „Wolność jest w naturze”. Na podstawie koncepcji Zielonego Punktu Kontrolnego nadleśnictwo utworzyło dwa bloki tras w Pietraszach i Solnickim Lesie oraz opracowało ogólnodostępne, specjalistyczne mapy do orientacji sportowej. W ramach programu „Zanocuj w lesie” w Leśnictwie Rybniki wyznaczono strefę obejmującą ponad 1500 ha, z której mogą korzystać miłośnicy bushcraftu i survivalu. Las udostępniony jest również poprzez sieć szlaków turystycznych, w tym konnych oraz rowerowych.
- W rejonie Białegostoku zostały udokumentowane złoża kopalin z okresu czwartorzędowego. Na tym obszarze stwierdzono występowanie około 20 złóż kopalin, w tym:
 - złoża kruszywa naturalnego (piaski i żwiry),

- piaski kwarcowe do produkcji cegły wapienno-piaskowej,
- surowce ilaste do produkcji ceramiki budowlanej.

Obecnie jest eksploatowanych 10 złóż kopalin.

- W odniesieniu do komunikacji lotniczej przewiduje się możliwość rozbudowy i modernizacji obecnego lotniska sanitarno – sportowego „Krywlany” do standardów lotniska komunikacyjnego. Przewiduje się możliwość zmiany funkcji i przeznaczenia na cele nieleśne części lasów otaczających lotnisko, w zakresie niezbędnym do funkcjonowania lotniska i bezpieczeństwa lotów.
- Szczególną uwagę Wykonawca zwróci na akty prawne dotyczące ochrony przyrody wydane w ostatnim okresie :
 - Zarządzenie nr 58/2022 DGLP wprowadzające „Wytyczne do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych”;
 - Moratorium MKiŚ z 8 stycznia 2024 r. dot. wstrzymania lub ograniczenia prac gospodarczych we wskazanych obszarach lasów;
 - Zarządzenie nr 87 DGLP z 12.07.2024 w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących ograniczenia stosowania rębni i cięć zupełnych w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe;
 - Zarządzenie nr 116 DGLP z 18.09.2024 w sprawie Projektu Nadleśnictw Puszczańskich;
 - Poleceniem MKiŚ z dnia 01.01.2025r. (DLŁ-WGL.0335.82.2024.ŁP). dotyczące wyznaczenia starolasów.
- Wykonawca jest zobowiązany do wykonania projektu PUL w oparciu o najbardziej aktualne akty prawne i wytyczne branżowe.
- Należy brać pod uwagę kryteria przygotowane przez zespół zadaniowy DGLP, dotyczące wyodrębniania drzewostanów wyłączonych z gospodarowania i drzewostanów podlegających modyfikacji cięć rębnych. Nadleśnictwo jest na etapie klasyfikowania drzewostanów wg grup kryteriów („1 – leśne obszary cenne przyrodniczo i/lub ważne społecznie, w których nie będą prowadzone działania z zakresu pozyskania drewna i które zostaną wyłączone, bądź już je wyłączono z użytkowania na etapie planowania urzędniowego”; 2 – leśne obszary cenne przyrodniczo i/lub ważne społecznie, w których działania z zakresu pozyskania drewna będą prowadzone w sposób zmodyfikowany”; 3 – nieleśne obszary cenne przyrodniczo i/lub ważne społecznie”). Po zatwierdzeniu materiałów nadleśnictwo przekaże je wykonawcy PUL celem zaimplementowania do planu.
- W związku z obserwowanymi zmianami klimatu i towarzyszącemu im deficytowi wody należy rozważyć opracowanie operatu hydrologicznego. Docelowo miałyby on służyć wytypowaniu cieków/obszarów, na których należałoby podjąć działania w kierunku ograniczenia/spowolnienia spływu wód powierzchniowych z zastosowaniem metod bezinwazyjnych i niskokosztowych – naturalne przegrody.

Wszelkie inne kwestie nie poruszone w tym dokumencie należy przyjąć wg IUL z 2023 roku (Zarządzenia nr 116 DGLP z 2023 roku) oraz obowiązujących norm prawnych.

Załączniki:

1. Upoważnienie Dyrektora RDLP w Białymstoku do prowadzenia Narady Urzędzeniowej przez Pana Cezarego Świstaka Z-cy Dyrektora ds. gospodarki leśnej
2. Lista obecności na NU
3. Uwagi Zespołu Lokalnej Współpracy

Cezary Świstak
Zastępca Dyrektora RDLP ds. Gospodarki
Leśnej

/podpisano elektronicznie/

Białystok, dnia 24.02.2025 r.

UPOWAŻNIENIE

Upoważniam Pana Cezarego Świstaka Zastępcę Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku do prowadzenia Narady Urzędzeniowej projektu Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Dojlidy na lata 2027-2036 w dniu 25 lutego 2025 r.

Powyższe wynika z § 8 Instrukcji urządzania lasu przyjętej Zarządzeniem nr 116 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 grudnia 2023 r.

DYREKTOR
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
w Białymstoku

Tadeusz Wilezyński

Lista obecności
Narada Urzędzeniowa
PUL na lata 2027-2036
Nadleśnictwo Dojlidy

25.02.2025 r.

Lp.	Imię i nazwisko	Stanowisko	Podpis
1.	SEBASTYAN BOKIER	PROFESOR P.O.B	Sebastian Bokier
2.	Adam Potaszkiewicz	Gł. spec. SL 20	Adam Potaszkiewicz
3.	Emilia Ostanowicz	st. spec SL 20	Emilia Ostanowicz
4.	SOŁO GABE MARCIN	st. spec SL ds. gosp. 2S	M.S.
5.	Michał Obętyło	st. sp. SL ds. LMM i st. poz.	Michał Obętyło
6.	Katarzyna Potępink	Nacelnik	Katarzyna Potępink
7.	Grzegorz Siemieniuk	St. spec SL RDLP	Grzegorz Siemieniuk
8.	Sebastian Szubzd	Kierownik pracowni UL	Sebastian Szubzd
9.	Mery Potępink	2-ca Dyr. Oddz. BULiSL	Mery Potępink
10.	Anno Ławadski	LOL Obstyn, rejolisku	Anno Ławadski
11.	Małgorzata Górecka	Stowarzyszenie Olszyc	Małgorzata Górecka
12.	Aneta Kucior	SupraSLAS	Aneta Kucior
13.	Aliza Kwidłowska	mienkanka Białogóra	Aliza Kwidłowska
14.	Dan Wótkowycki	edunkt, INL PB	Dan Wótkowycki
15.	Natko Ławadski	2-ca Dyrektora NPN	Natko Ławadski
16.	R. Wencur	Nacelnik 26	R. Wencur
17.	Kamil Górecki	zastępcę nadleśniczego	Kamil Górecki
18.	Cyryl Wójcicki	Wojt. Gminy Dobryń	Cyryl Wójcicki
19.	Artur Wójcicki	Wojt. Gminy Dobryń	Artur Wójcicki
20.	Grzegorz Białkowski	ASONTUCI	Grzegorz Białkowski
21.	Elżbieta Samicka	SupraSLAS	Elżbieta Samicka
22.	Przemysław Kadiw	obywatel	Przemysław Kadiw
23.	Marek Dobrowski	Zieloni Białystok	Marek Dobrowski
24.	Ryszard Potaszkiewicz	Nacelnik RDLP	Ryszard Potaszkiewicz
25.	Cezary Smolka	2-ca Dyr. ds. gosp. 1.	Cezary Smolka
26.	Grzegorz Krawczyk	RDLP w Białymostku	Grzegorz Krawczyk
27.	Mirosław Rataj	Wydział Biologii Omb. 2024	Mirosław Rataj
28.	Małgorzata Anusiewicz	Spec. SL ds. cel. mgr	Małgorzata Anusiewicz
29.	Michał Tyć	Wzr. uod. 2024	Michał Tyć
30.	Ewa Majewska	RDLP Białystok	Ewa Majewska
31.	RAFAŁ KOSMO	i. BIAŁYSTOK, PL	Rafał Kosmo

Federacja Zielonych, P.
 Białystok, PL Fundacja Instytut Białostocki

32.			
33.			
34.			
35.			
36.			
37.			
38.			
39.			
40.			
41.			
42.			
43.			
44.			
45.			
46.			
47.			
48.			
49.			
50.			
51.			
52.			
53.			
54.			
55.			
56.			
57.			
58.			
59.			
60.			
61.			
62.			
63.			
64.			
65.			
66.			
67.			
68.			
69.			
70.			
71.			

Zespół Lokalnej Współpracy przy Nadleśnictwie Dojlidy

Uwagi po Naradzie Urzędzeniowej zorganizowanej 25 lutego 2025 r.

A. Uwagi do założeń do projektu Planu Urządzenia Lasu przedstawionych w trakcie Narady Urzędzeniowej

Lp	Dokument lub inne treści, których dotyczy uwaga	Miejsce w dokumencie (nr strony i/lub pkt)	Treść uwagi	Zgłaszający/a (imię i nazwisko, instytucja)	Komentarze i uwagi innych członków/iń ZLW
1	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzenia projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	Pkt 6, Dane o formach ochrony przyrody, podpunkt 5	Niezbędne uzupełnienie informacji o formach ochrony przyrody o dane dotyczące PKPK: "Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. Profesora Witolda Sławińskiego został utworzony w 1988 roku. Obecnie funkcjonuje na mocy Uchwały Nr XXIII/201/16 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. Profesora Witolda Sławińskiego (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r., poz. 1502, ze zm.). Zgodnie z przytoczoną Uchwałą powierzchnia PKPK wynosi 72 860,17 ha, natomiast powierzchnia otuliny 53 827,54 ha. Łącznie Park wraz z otuliną zajmuje 126 687,71 ha. Park ma typowo leśny charakter, lasy i zadrzewienia zajmują ok. 85% jego powierzchni. Tereny leśne stanowią w przewadze grunty Skarbu	Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej	Popieram: D. Wołkowycki (INL PB), Małgorzata Grabowska-Snarska (Stowarzyszenie Okolica), Elżbieta Sawicka, Aneta Kułak, Ewa Korolczuk (Ratujmy Zwierzyniec), M. Ratkiewicz (WB UwB), Marek Dąbrowski

			Państwa zarządzane przez siedem nadleśnictw: Czarna Białostocka, Dojlidy, Knyszyn, Krynki, Supraśl, Waliły i Żednia. Do szczególnych celów ochrony Parku należy ochrona zasobów przyrody Puszczy Knyszyńskiej obejmująca ekosystemy leśne, bagienne, dolin rzecznych oraz inne cenne obszary. Nadzór nad zadaniami ochronnymi Parku, sprawuje Służba Parku. Na mocy Rozporządzenia nr 22/01 Wojewody Podlaskiego z dnia 9 sierpnia 2001 r. został ustanowiony „Plan ochrony Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej imienia Profesora Witolda Sławińskiego”. W granicach Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej znajduje się 7883,05 ha gruntów Nadleśnictwa Dojlidy.”		
2	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzenia projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	strona 16, pkt 13e	Sugerujemy, aby oprócz cieków naturalnych, bagien i siedlisk bagiennych dodać również wypływy wód podziemnych.	Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej	Popieram: D. Wołkowyci (INL PB), Małgorzata Grabowska-Snarska (Stowarzyszenie Okolica), Elżbieta Sawicka, Aneta Kułak Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, M. Ratkiewicz (WB UwB), Marek Dąbrowski

3	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	str. 16, pkt 13g	Zapis: “Zakaz lokacji rębni zupełnych przy granicy polno-leśnej i 50 m od niej” proponuje się uzupełnić o: “Dotyczy to także obszarów przy granicy lasu z terenami zabudowanymi”.	Dan Wołkowycki, INL PB	Popieram Elżbieta Sawicka, Małgorzata Grabowska-Snarska (Stowarzyszenie Okolica), Aneta Kułak Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, M. Ratkiewicz (WB UwB), Marek Dąbrowski
4	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	str. 16, pkt 13	W związku z Zarządzeniem nr 87 DGLP z dnia 12 lipca 2024 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących ograniczenia stosowania rębni i cięć zupełnych w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe proponuje się uwzględnić w ZAŁOŻENIACH DO SPORZĄDZANIA PROJEKTU PUL zapis: “ Nie planuje się cięć zupełnych w strefie szerokości 30 m w lasach bezpośrednio przylegających do dróg krajowych i wojewódzkich oraz w sąsiedztwie intensywnie użytkowanych szlaków i miejsc turystycznych ”.	Dan Wołkowycki, INL PB	Popieram z zastrzeżeniem rozszerzenia strefy bez cięć zupełnych do 50 m: Małgorzata Grabowska-Snarska (Stowarzyszenie Okolica), Aneta Kułak, Elżbieta Sawicka Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, M. Ratkiewicz (WB UwB), Marek Dąbrowski
5	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na	strona 16, pkt 13a	Brak akceptacji; postulujemy: w strefie I lasów społecznych zaniechanie rębni, można usuwać tylko drzewa zagrażające bezpieczeństwu, udrażniać ścieżki, cięcia sanitarne. W wyjątkowych sytuacjach gdy las wymaga przebudowy drzewostanu	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska,	

	okres 1.01.2027 – 31.12.2036		stosować rębnię V z przebudową do 15% powierzchni.	Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Mirosław Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	
6	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	strona 16, pkt 13b	Brak akceptacji - w/w rębnie to normalna gospodarka leśna, a nie modyfikacja. Rekomendujemy zmianę na rębnię V przerębową (jednostkową) z przebudową do 15% powierzchni. W wyjątkowych sytuacjach (np. sztuczna monokultura sosnowo/świerkowa) gdy las wymaga przebudowy drzewostanu stosować IVD z przebudową do 15% powierzchni. Projektując prace pozostawić jak najwięcej możliwie dużych biogrup, drzew o wymiarach pomnikowych, które często są tzw. "przestojami", drzew biocenotycznych, złomów, wywrotów, martwego drewna, mikrosiedlisk, szpalerów drzew itp. Wszystkie te elementy mają wielki wpływ na wygląd lasu, ale także na jego bioróżnorodność.	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Mirosław Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	
7	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu	strona 16, pkt 13c	Brak akceptacji; rekomendujemy wyłączenie z cięć rębnych i przedrębnych również w strefie ochrony okresowej (w Nadleśnictwie Dojlidy jest tylko 9 stref).	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie	

	Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036			Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Mirosław Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	
8	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	strona 16, pkt 13d	Brak akceptacji; w drzewostanach wodochronnych nie należy planować cięć rębnych.	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Mirosław Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	
9	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na	strona 16, pkt 13e	Brak akceptacji; rekomendujemy zapis: w strefie 30 metrów od cieków naturalnych, bagien, siedlisk bagiennych oraz miejsc wypływu wód podziemnych – wyłączenie z cięć rębnych. W przypadkach uzasadnionych fizjograficznie, np. zasięgiem zalewu, stromym zboczem	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska,	

	okres 1.01.2027 – 31.12.2036		doliny, bufor powinien zostać rozszerzony, a wyłączenie z cięć powinno przebiegać po granicach naturalnych, jednak w odległości nie mniejszej niż 30 m.	Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Mirosław Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	
10	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	strona 16, pkt 13f	akceptacja zapisu z dopisaniem wszystkich siedlisk Ol ponieważ są to zbiorowiska hydrologiczne ze stagnującą wodą, ważne dla ochrony stanowisk wodnych, a w Nadleśnictwie Dojlidy stanowią zaledwie 2,5% drzewostanów.	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Mirosław Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	
11	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	komentarz do pkt 13d, e, f	<u>Lasy wodochronne</u> - Według dr inż. Dana Wołkowyckiego (KLOM 4.0) „do podstawowych funkcji lasów w miastach i w ich otoczeniu należy w szczególności ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, zwłaszcza źródeł, strumieni i rzek, ochrona przed powodzią i erozją oraz odbieranie i retencjonowanie wód opadowych,	Mirosław Ratkiewicz UwB	Popieram: Małgorzata Grabowska-Snarska (Stowarzyszenie Okolica), Aneta Kułak, Elżbieta Sawicka Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, M. Ratkiewicz (WB UwB), Marek Dąbrowski

			roztopowych i wezbraniowych. Podtrzymanie i wzmacnianie tych funkcji realizowane jest przez: zachowawczą ochronę wszystkich źródeł i innych miejsc wypływów wód podziemnych, zachowanie lub przywracanie naturalnego charakteru cieków i ich dolin, możliwie naturalny rozwój i kształtowanie się drzewostanów oraz ich wyłączenie z cięć rębnych i pielęgnacyjnych na siedliskach bagiennych i zalewowych (OI, OIJ, Lł, LMB, BMb, Bb), a także drzewostanów na innych siedliskach w odległości równej przeciętnej wysokości drzewostanu (ok. 25-30 m) od brzegów cieków i miejsc wypływu wód podziemnych, pozostawianie pni drzew martwych leżących w korytach cieków i na ich brzegach, a także podszytu w odległości przynajmniej 25-30 m od brzegów cieków i miejsc wypływu wód podziemnych”. Zapisy te w ramach dobrych praktyk i tzw. działań proaktywnych gorąco zalecamy umieścić w PUL, gdyż pozwoli to retencjonować wodę oraz „ochłodzić klimat miasta”. Jest to szczególnie istotne, gdyż poziom wód gruntowych na Podlasiu jest obecnie niższy niż w wysychającej od lat Wielkopolsce (https://www.pgi.gov.pl/psh/psh-		
--	--	--	---	--	--

			2/aktualna-sytuacja-hydrogeologiczna.html). W konsekwencji grozi polskim lasom drastyczna zmiana szaty roślinnej [drzew i innych gatunków roślin]– podkreśla dr hab. Andrzej M. Jagodziński, dyrektor Instytutu Dendrologii PAN (https://www.lasy.gov.pl/pl/informacje/aktualnosci/z-polskich-lasow-nie-zniknie-75-proc-drzew-wyjasnia-ekspert-pan).		
12	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	strona 16, pkt 13g	Akceptujemy z dopisaniem: “dotyczy to także obszarów przy granicy lasu z terenami zabudowanymi”.	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Mirosław Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	
13	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na	strona 17, pkt 13j	Zapis nie do końca zrozumiały do ustalenia na spotkaniu ZLW, rekomendujemy zapis: w lasach społecznych strefy I - wyłączenie z cięć, poza sanitarnymi; w strefie II - w przypadku stosowania rębni przerębowej 1-2 nawroty, maksymalnie do 20%	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata	

	okres 1.01.2027 – 31.12.2036		miąższości.	Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Miroslaw Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	
14	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	strona 17, pkt 13l	Postulujemy określenie maksymalnej intensywności cięć dla każdego rodzaju rębni. W tabeli przedstawiamy rekomendowane przez nas zmiany - tabela z proponowanymi zmianami pod główną tabelą.	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Miroslaw Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	
15	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	strona 17, pkt 13m	Brak akceptacji, zapis do wyjaśnienia, nie rozumiemy, jaki jest jego cel. Z całą pewnością należy dopisać "z wyłączeniem lasów społecznych".	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie	

				Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Mirosław Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	
16	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	strona 17, pkt 13n	Brak akceptacji, rekomendujemy, aby powierzchnia drzewostanów w starszej klasie wieku uległa POWIĘKSZENIU. Plan cięć rębnych musi uwzględniać zwiększenie powierzchni drzewostanów najstarszych klas wieku (VI i starsze), w szczególności w lasach społecznych.	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Mirosław Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	
17	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	strona 18, pkt 13o	Brak akceptacji dla zapisu “z wyłączeniem KO i KDO”: lasy KO, KDO to zwykle stare lasy z dużą ilością przestojów, czyli starych drzew, postulujemy wpisanie możliwości weryfikacji kwalifikacji do klasy KO i KDO w uzasadnionych przypadkach i rezygnację z cięć uprzątających.	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk,	

				Mirosław Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	
18	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	strona 18, pod ppkt p	Należy uzupełnić wytyczne o polecenia dot. starolasów i rezerwatów z tzw. shadow list oraz poprawić/uaktualnić zapis o moratorium, które wciąż obowiązuje.	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Mirosław Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	
19	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	strona 18, pkt 14c	Brak akceptacji, niejasny zapis, który wymaga wyjaśnienia, ewentualna akceptacja tylko w młodszych drzewostanach: 61-80 lat.	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Mirosław Ratkiewicz UwB,	

				Alicja Zawistowska - socjolożka	
20	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	strona 18, pkt 14e	Brak akceptacji, należy dopisać siedlisko OI oraz uściślić odstępstwa lub wykreślić ten zapis.	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Mirosław Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	
21	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	pkt 19	Proponuję dopisać: "Wyłącza się z użytkowania następujące drzewostany: ● 01-08-2-02-55 -a -00 ● 01-08-2-05-183 -b -99, ● 01-08-2-05-190 - a-00, ● 01-08-2-02-82 -g -00, ● 01-08-2-02-82 -c -99 ● 01-08-2-05-189 -h -00 ● 01-08-2-05-189 -g -98 ● 01-08-2-05-171 -a -99 ● 01-08-2-05-172 -a -99 Uzasadnienie: są to stare lasy położone przy popularnych szlakach rowerowych (rowerowa	Elżbieta Sawicka	Popieram: Małgorzata Grabowska-Snarska (Stowarzyszenie Okolica), Aneta Kułak Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, M. Ratkiewicz (WB UwB), Marek Dąbrowski

			obwodnica Wasilkowa, drogi pożarowe 11, 54, 55, droga gminna Wasilków Rybniki, ścieżka Wolność jest w Naturze).		
22	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	strona 21, pkt 15f	Brak akceptacji: należy wyraźnie zapisać jak kształtuje się ekotony w lasach społecznych, np. nie stosuje się jednorazowego zupełnego usuwania drzewostanu na ścianie lasu, czyli w pasie ekotonowym szerokości 50 m od granicy wydzieleń leśnych z obszarami nieleśnymi (jak w przypadku ekotonów polno-leśnych), o ile nie narusza to zasad bezpieczeństwa (dotyczy także cięć gniazdowych). Ewentualnie dopuszczalne jest stosowanie rębni przerębowej jednostkowej V w ekotonach lasów społecznych. Wykreślić zdanie: “Nie dotyczy drzewostanów przewidzianych do cięć rębniami zupełnymi i gniazdowymi”.	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Mirostaw Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	
23	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	strona 21, pkt 15g	Zapis niejasny - do wyjaśnienia.	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk,	

				Mirosław Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	
24	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	strona 21, pkt 16	Brak akceptacji - proponowane wieki rębności: Db, Js, Bk – 140 lat , uzasadnienie - docelowo zachowanie pozostałości nielicznych już w Puszczy Knyszyńskiej starodrzewów dębowych, pełniących kluczowe funkcje przyrodnicze i krajobrazowe. Zwiększenie zasobności i średniego wieku drzewostanów w nadleśnictwie. So, Md – 130 lat, uzasadnienie - docelowo zwiększenie zasobności i średniego wieku drzewostanów w nadleśnictwie, So, MD (na gruntach porolnych) 110 lat - uzasadnienie - docelowo zwiększenie zasobności i średniego wieku drzewostanów w nadleśnictwie, Św – 90 lat Ol, Brz, Wz, Gb, Kl, Lp, Jw – 100 lat, uzasadnienie - Gatunki takie jak Lp, Kl są gatunkami docelowymi, jednocześnie mającymi niewielki udział w drzewostanach Puszczy Knyszyńskiej. Są kluczowymi forofitami zagrożonych epifitów, zwłaszcza mszaków. Gatunki pionierskie, krótkowieczne: Os, Brz są	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Mirosław Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	

			szczególnie cenne z perspektywy zachowania chronionej awifauny i rzadkiej entomofauny (MOKRZYCKI T., BOHDAN A., KOWAL B., LASOŃ A., SZTABKOWSKA I.2022. Rzadkie i nowe gatunki chrząszczy (Coleoptera) dla Puszczy Knyszyńskiej. WIADOMOŚCI ENTOMOLOGICZNE. Vol. 41 Os – 60 lat. Dąb czerwony i robinia akacjowa – 80 lat.		
25	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036		Postulujemy dopisanie do wytycznych: • w lasach społecznych prace gospodarcze wykonywać bez użycia ciężkiego sprzętu • planować gospodarkę leśną bazując w jak najszerszym zakresie na rębni przerobowej jednostkowej i grupowej, zgodnie z wytycznymi KE • stosować elementy „podejścia retencyjnego” przy wszystkich rodzajach i formach rębni (prof. Bogdan Brzeziecki) • przy cięciach (nie tylko w lasach społecznych) w jak największym zakresie uwzględniać duże biogrupy, przestoje, drzewa biocenotyczne, złomy, wywroty, mikrosiedliska, martwe drewno, szpalery drzew • w lasach społecznych odstąpić od wykonywania rębni uprzątających	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Miroslaw Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	

			• uwzględnić strefy buforowe przy parkingach leśnych, określenie zasięgu ekotonu powinno być ustalone indywidualnie (np. w terenie) • po analizie i weryfikacji (np. w terenie) uwzględnić zaproponowane w trakcie wcześniejszych rozmów przez stronę społeczną obszary Terapii Lasem (przy ul. Filipowicza, przy rzekach Kulikówka i Czarna, przy drodze na Majówkę) i ustalić sposoby gospodarowania na tych terenach • dopuścić możliwość ustalenia szczegółowych zasad postępowania w celu zachowania bioróżnorodności i ochrony zwierząt w lasach społecznych, poprzez np. wyznaczenie stref ochrony zwierząt - ostoj zwierząt w lasach społecznych intensywnie użytkowanych (np. zespół nor prawdopodobnie borsuczych w wydzielaniu 159-h przy ul. Filipowicza)		
26	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na	strona 25, dotyczy wyłączeń z użytkowania rębego	Postulujemy dodanie wydzieleń wytypowanych przez Nadleśnictwo jako Starolasy etapu 1 i 2. Możliwe jest uzupełnienie listy Starolasów przez stronę społeczną po weryfikacji (np. terenowej) w uzasadnionym przypadku	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata	

	okres 1.01.2027 – 31.12.2036			Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Miroslaw Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	
27	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	strona 26, pkt 20	Punkt ten zakłada także weryfikację obszarów nie ujętych w prezentacji Nadleśnictwa Dojlidy a zgłaszanych przez stronę społeczną, które były przedmiotem analizy i dyskusji na spotkaniach (np. tereny przy drodze na Majówkę, przy miejscowości Ciasne i jeziorze Komosa), innych dyskutowanych lokalizacji zgłaszanych w trakcie narad (2022r.) oraz ich korekt (2023r.) Wszystkie były na bieżąco przekazywane Nadleśnictwu. Dotyczy to obszarów: • szlaki piesze/rowerowe/biegowe - Gaj-Kulikówka • szlaki piesze/rowerowe/biegowe - Burczak-Leńce-Kopisk-Katryнка • szlaki piesze/rowerowe/biegowe - Zaścianek-Podratowiec-Wólka • szlaki piesze/rowerowe/biegowe - wschodnia część Nadleśnictwa- Kompleks Majówka-Bobrowa Postulujemy, aby możliwe było	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Miroslaw Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	

			powiększenie zasięgu lasów społecznych w trakcie procedowania i trwania PUL w przypadku zgłoszenia przez lokalną społeczność uzasadnionego wniosku o włączenie konkretnego obszaru do lasów intensywnego lub zrównoważonego oddziaływania społecznego		
28	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	str. 29, pkt 23 podpunkt pierwszy	Proponuję uszczegółowienie zapisu dotyczącego inwentaryzacji stanowisk gatunków chronionych . Stanowiska chronionych gatunków roślin należy nanosić na mapę punktowo, a w przypadku płatów o powierzchni powyżej 0,1 ha jako poligony OPRÓCZ pospolicie i/lub licznie występujących gatunków chronionych, zwłaszcza tworzących wielkopowierzchniowe płaty, wymienionych na zamkniętej liście. Stanowiska gatunków chronionych wymienionych na liście mogą być lokalizowane wyłącznie z dokładnością do wydzielienia (adresu leśnego, centroidy wydzielienia). Proponowana lista gatunków tej grupy w N-ctwie Dojlidy może obejmować: mchy naziemne - brodawkowiec czysty Pseudoscleropodium purum, dzióbekowiec Zetterstedta Eurhynchium angustirete, fałdownik nastroszony Rhytidiadelphus squarrosus, f. szeleszczący R. triquetrus,	Dan Wołkowyci, INL PB	

			gajnik lśniący <i>Hylocomium splendens</i> , piórosz pierzasty <i>Ptilium crista-castrensis</i> , rokitnik pospolity <i>Pleurozium schreberi</i> , torfowce <i>Sphagnum</i> spp., tujowiec delikatny <i>Thuidium delicatulum</i> , t. tamaryszkowaty <i>T. tamariscinum</i> oraz rośliny naczyniowe: wawrzynek wilczełyko <i>Daphne mezereum</i> i widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i> .		
29	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	strona 29, zapis o lotnisku Krywlany	Zapis niejasny w kontekście wcześniejszego stanowiska Nadleśnictwa Dojlidy, należy go wyjaśnić na spotkaniu z Nadleśniczym.	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Mirosław Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	
30	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na	strona 30, zapis dotyczący operatu hydrologiczne go	Postulujemy dopisać wymóg: aktywna współpraca z Wodami Polskimi mająca na celu zapobieganie oczyszczaniu i pogłębianiu cieków, które w okresach suszy pogłębiają problemy hydrologiczne.	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska,	

	okres 1.01.2027 – 31.12.2036			Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Mirosław Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	
31	Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036	komentarz dotyczący ochrony krajobrazu leśnego	<u>Krajobraz leśny i jego ochrona:</u> Postulujemy uwzględnienie w PUL na lata 2026-2027 w gospodarce leśnej idei ochrony krajobrazu leśnego, gdyż krajobraz taki znacząco wpływa na jakość życia ludzi, lecz niestety jest on nieustannie zagrożony (Janeczko 2012). Według tej naukowczyni z SGGW właściwe kształtowanie krajobrazu jest jednym z priorytetów polityki przestrzennej Polski. Wraz z Nią postulujemy, by w lasach miejskich, lasach o zwiększonej funkcji społecznej, użytkowanych turystycznie jak i gospodarczych zaplanowano w PUL i podjęto działania zmierzające do ochrony, gospodarowania i planowania krajobrazu leśnego poprzez: rezygnację z albo znaczne ograniczenie powierzchni (w szczególności szerokości) zrębów zupełnych oraz zwiększania różnorodności gatunkowej ekotonów oraz uwzględnienie w PUL monitorowania i oceny bezpośrednich i pośrednich skutków	Mirosław Ratkiewicz UwB	Popieram: Małgorzata Grabowska-Snarska (Stowarzyszenie Okolica), Elżbieta Sawicka, Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, M. Ratkiewicz (WB UwB), Marek Dąbrowski

			środowiskowych i społecznych projektów odnowy krajobrazu leśnego (Erbaugh i Oldekop 2018). Działania powinny zmierzać do ochronnego kształtowania oraz planowania krajobrazu leśnego, a gospodarka leśna prowadzoną tak, by obywatele na danej powierzchni stale widzieli las, a nie zręby. Dlatego też Karta Lasów Ochronnych Miasta (KLOM 4, D Wołokowycki) proponuje, by: „W celu stałego utrzymania funkcji rekreacyjnych i krajobrazowych, w trakcie wszelkich cięć, zrywki oraz wywozu drewna i biomasy stosuje się techniki minimalizujące uszkodzenie żywych drzew.” Pamiętać należy także, że „W przebudowie [rozumianej nie jako wycinka wszystkiego, co rośnie i nasadzenie w to miejsce sadzonek] i dostosowywaniu drzewostanów do zmieniających się warunków klimatycznych i siedliskowych priorytetowe znaczenie ma naturalna regeneracja lasu (...)”[z KLOM 4.0). Jedną z usług ekosystemowych krajobrazów leśnych jest ich estetyka, piękno, stymulacja intelektualna i duchowa, która prowadzi do zachwyty, a przez to leczy z narcyzmu, depresji cywilizacyjnej i rodzi kreatywność i pomysłowość (Martinez-Pastur i in. 2018).		
--	--	--	---	--	--

			Bez tych z pozoru mało istotnych czy wręcz subiektywnych elementów nie byłoby postępu i rozwoju cywilizacyjnego ludzkości czy danego kraju. Cytowana literatura naukowa i netografia: Janeczko E. 2012. Formalno–prawne aspekty kształtowania krajobrazu Leśnego. Sylwan 156 (6): 463–472. (https://bibliotekanauki.pl/articles/996390.pdf) Erbaugh, J. T., & Oldekop, J. A. 2018. Forest landscape restoration for livelihoods and well-being. Current Opinion in Environmental Sustainability, 32, 76-83. (https://www.erbaughresearch.com/wp-content/uploads/2018/08/Erbaugh.2018.FLRforLivWell.pdf) Martínez Pastur, G., Perera, A. H., Peterson, U., & Iverson, L. R. 2018. Ecosystem services from forest landscapes: an overview. Ecosystem services from forest landscapes: broadscale considerations, 1-10. Wołkowycki D. KLOM 4.0, https://wb.pb.edu.pl/wp-content/uploads/2021/04/Karta_lasow_o_chronnych_miasta_4_0.pdf		
32	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w	str. 5	W związku z Zarządzeniem nr 11 DGLP z dnia 28 stycznia 2025 r. w sprawie ustalenia kierunkowych wytycznych w	Dan Wołkowycki, INL PB	Popieram: Małgorzata Grabowska-Snarska

	Białymstoku. NARADA URZĄDZENIOWA projektu PUL Nadleśnictwa Dojlidy na lata 2027-2036 (oraz ogólnie: Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036)		zakresie prowadzenia gospodarki leśnej w nadleśnictwach puszczańskich, wskazującym na konieczność wyznaczenia na obszarze Nadleśnictwa Dojlidy trzech stref funkcjonalnych, w tym 1) strefy wyłączonej z użytkowania zasobów oraz 2) strefy z ograniczeniem użytkowania zasobów, a także koniecznością opracowania szczegółowego opisu zastosowanych modyfikacji w strefie z ograniczeniem użytkowania zasobów w celu wzmocnienia ochrony przyrody wnoszę o włączenie do założeń projektu PUL: 1) zapisów dotyczących wyznaczenia tych stref oraz opisu modyfikacji zastosowanych w tych strefach, a także 2) uwzględnienia mapy w/w stref oraz zakresu modyfikacji w procesie konsultacji w ramach prac ZLW.		(Stowarzyszenie Okolica), Aneta Kułak Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Marek Dąbrowski Elżbieta Sawicka - popieram i wnoszę o szczegółowe omówienie stref i zakresu modyfikacji również dla planów na rok 2026 (patrz uwaga nr 33) Mirosław Ratkiewicz: popieram i ze względu na fakt, że całe Nadleśnictwo Dojlidy jest nadleśnictwem puszczańskim nalegam na zaniechanie pomysłu nasadzeń daglezi i innych gatunków drzew inwazyjnych i obcych.
33	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w	str. 5	W związku z Zarządzeniem nr 11 DGLP z dnia 28 stycznia 2025 r. w sprawie ustalenia kierunkowych wytycznych w	Elżbieta Sawicka	popieram: Małgorzata Grabowska-Snarska

	Białymstoku. NARADA URZĄDZENIOWA projektu PUL Nadleśnictwa Dojlidy na lata 2027-2036 (oraz ogólnie: Protokół z posiedzenia Narady Wstępnej określający założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036)		zakresie prowadzenia gospodarki leśnej w nadleśnictwach puszczańskich, wskazującym na konieczność wyznaczenia na obszarze Nadleśnictwa Dojlidy trzech stref funkcjonalnych, w tym 1) strefy wyłączonej z użytkowania zasobów oraz 2) strefy z ograniczeniem użytkowania zasobów, a także koniecznością opracowania szczegółowego opisu zastosowanych modyfikacji w strefie z ograniczeniem użytkowania zasobów w celu wzmocnienia ochrony przyrody wnoszę o dopisanie dodatkowo do protokołu uwag, oprócz propozycji dr. D.Wołkowyckiego z punktu poprzedniego, postulatu o szczegółowe omówienie z ZLW zasięgu w/w stref i zakresu modyfikacji gospodarki w tych strefach również dla planów na rok 2026		(Stowarzyszenie Okolica), Aneta Kułak Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, M. Ratkiewicz (WB UwB) Marek Dąbrowski
34	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku. Narada Urządzeniowa Nadleśnictwa Dojlidy, 25.02.2025 r.	str. 31	Dla dębu czerwonego i robinii akacjowej (gat. panujące wg SILP) proponuje się przyjąć wiek rębności 60 lat (obniżenie z 80 lat), ze względu na inwazyjne rozprzestrzenianie się tych gatunków (zwłaszcza pierwszego z nich), czego źródłem są dojrzałe, owocujące d-stany. Oba gatunki należy usuwać możliwie pilnie w ramach wszelkich zabiegów, w tym cięć przedrębnych.	Dan Wołkowycki, INL PB	

35	Wystąpienie Nadleśniczego. Narada Urządzeniowa do PUL na lata 2027-2036 (VI rewizja) Białystok, 25.02.2025 r.	Prezentacja str. 25 i 26	Przywrócić do rangi lasów o zwiększonej funkcji społecznej obszary zaproponowane dotychczas, w szczególności położone wzdłuż drogi pomiędzy miejscowościami Majówka a Krasny Las, zgodnie z uzgodnieniami z dnia 22.04.2024 r., tj. IV spotkania w/s lasów społecznych.	Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej	Popieram: D. Wolkowycki (INL, PB), Małgorzata Grabowska-Snarska (Stowarzyszenie Okolica), Elżbieta Sawicka, Aneta Kułak Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, M. Ratkiewicz (WB UwB), Marek Dąbrowski
36	Wystąpienie Nadleśniczego. Narada Urządzeniowa do PUL na lata 2027-2036 (VI rewizja) Białystok, 25.02.2025 r.	Prezentacja oraz mapa lasów społecznych	W planowaniu oraz bieżącej gospodarce uwzględnić konieczność tymczasowego zabezpieczenia lasów społecznych. <i>“Skuteczne wzmocnienie funkcji społecznych lasów może wymagać tymczasowego zabezpieczenia części proponowanych obszarów przed wdrożeniem docelowych zmian (w tym legislacyjnych). Odpowiednie zmiany (modyfikacje, ograniczenia lub wyłączenia) dla szczególnie istotnych społecznie obszarów lasów powinny być wprowadzone do bieżącego prowadzenia gospodarki leśnej, z uwzględnieniem obowiązującego w Lasach Państwowych rocznego trybu planowania. Skuteczne wzmocnienie funkcji społecznych lasów wymaga pilnego, tymczasowego zabezpieczenia, nie czekając na rewizję</i>	Elżbieta Sawicka	Popieram: Małgorzata Grabowska-Snarska (Stowarzyszenie Okolica), Aneta Kułak Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, M. Ratkiewicz (WB UwB), Marek Dąbrowski

			<i>PUL. Docelowo te zmiany muszą zostać odzwierciedlone w PUL. (Wytyczne i rekomendacje OnOL str 21,)</i>		
37	Wystąpienie Nadleśniczego. Narada Urzędzeniowa do PUL na lata 2027-2036 (VI rewizja) Białystok, 25.02.2025 r.	Prezentacja str. 25 i 26	Przedstawiona w prezentacji najnowsza propozycja Nadleśnictwa Dojlidy Łozfs pomija przedstawione na mapie z 22.04.2024r. rejony we wschodniej części Nadleśnictwa - wzdłuż drogi na Majówkę oraz fragmenty przy miejscowości Ciasne i przy jeziorze Komosa. Należy włączyć te obszary do strefy Łozfs.	Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Mirosław Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka	
38	Wystąpienie Nadleśniczego. Narada Urzędzeniowa do PUL na lata 2027-2036 (VI rewizja) Białystok, 25.02.2025 r.	komentarz w sprawie lasów miejskich	<u>Lasy miejskie:</u> Po zapoznaniu się z informacją, że Lasy miejskie na terenie miasta Białegostoku mają przejść pod zarząd Nadleśnictwa Dojlidy pragniemy zwrócić uwagę, że wszelkie działania w nich podejmowane powinny uwzględniać zapisy z KLOM 4.0. Jak pisze dr inż. Dan Wołkowyci: „Ze względu na wpływ na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka oraz na równowagę	Mirosław Ratkiewicz UwB	Popieram: Małgorzata Grabowska-Snarska (Stowarzyszenie Okolica), Elżbieta Sawicka Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Marek Dąbrowski

			przyrodniczą lasy ochronne miasta odgrywają szczególnie istotną rolę dla społeczności miasta i przyległych gmin. Utrzymanie ich trwałości, areалу, funkcji i walorów ma znaczenie priorytetowe i tylko w przypadkach bezspornie uzasadnionych nadrzędnym interesem publicznym może ustępować na rzecz innych potrzeb społecznych i gospodarczych, które mogłyby doprowadzić do ich osłabienia lub zmniejszenia.” Lasy ochronne, w tym miejskie i LoZFS pełnią takie funkcje jak: regulacja klimatu, przeciwdziałanie powodziom i erozji gleb, zaopatrzenie w wodę, zachowanie i powiększanie różnorodności przyrodniczej, ochrona siedlisk i gleb a także powietrza, zapewnienie odpowiedniej jego wilgotności oraz zaspakajanie potrzeb rekreacyjnych, kulturowych, duchowych i edukacyjnych i rekreacyjnych społeczeństwa. Wszelkie inne funkcje i usługi ekosystemowe, w tym funkcje produkcyjne i dostarczanie surowców, w szczególności drewna i biomasy energetycznej, na obszarach lasów ochronnych miasta są podporządkowane ich funkcjom podstawowym.” Tradycyjne podejście, stawiające produkcję drewna		
--	--	--	--	--	--

			na pierwszym miejscu będzie niestety nieustannie generować konflikty i niezadowolenie społeczne. Średnia wartość usług ekosystemowych dostarczanych przez jedno dorosłe drzewo w polskich miastach to zysk rzędu aż 15-20 tys. złotych (https://miastaidrzewa.gridw.pl/).		
39	Uwaga ogólna		Zgodnie z informacjami dotyczącymi harmonogramu prac, przedstawionymi na Naradzie Urzędzeniowej zorganizowanej w dn. 25 lutego 2025 r., uwagi dotyczące granic lasów o zwiększonych funkcjach społecznych, jak i wyznaczenia innych stref związanych z wyłączeniami, ograniczeniami lub modyfikacjami gospodarki leśnej, ZLW przekaże w terminie późniejszym, do końca maja br.	Dan Wołkowicki, INL PB	Popieram: Małgorzata Grabowska-Snarska (Stowarzyszenie Okolica), Elżbieta Sawicka, Aneta Kułak Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, M. Ratkiewicz (WB UwB), Marek Dąbrowski

40. Uwaga do pkt. 13 I Protokołu z posiedzenia Narady Wstępnej określającego założenia do sporządzania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Dojlidy na okres 1.01.2027 – 31.12.2036

Propozycja: Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, Mirosław Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka

Rekomendowane zabiegi w lasach społecznych:

typ siedliskowy lasu	strefa	gatunki panujące/wiek	wytyczne
LMB, BB, BMB, OL, OU,	dotyczy strefy 1 i 2	wszystkie	wyłączenie z użytkowania rębego, w uzasadnionych przypadkach cięcia sanitarne
BMw, LMw, Bśw, BMśw, Lmśw, Lśw	strefa 1	wszystkie	wyłączenie z użytkowania rębego, w uzasadnionych przypadkach - rębnia przerębowa jednostkowa Va z przebudową do 15% powierzchni, trzebieże do 10% masy i cięcia sanitarne
BMw, LMw, Bśw, BMśw, Lmśw, Lśw	strefa 2	dąb, grab / wiek ponad 100 lat sosna, świerk / wiek ponad 120 lat	wyłączenie z użytkowania rębego, W uzasadnionych przypadkach trzebieże do 10% masy i cięcia sanitarne
BMw, LMw, Bśw, BMśw, Lmśw, Lśw	strefa 2	pozostałe	rębnia przerębowa jednostkowa Va z przebudową do 15% powierzchni. W uzasadnionych przypadkach trzebieże do 10% masy i cięcia sanitarne

41. Uwaga dotyczy pkt 13 l w/w Protokołu - Tabela 3. Rodzaje rębni w zależności od typu siedliskowego lasu

Propozycja: Marek Dąbrowski, Inicjatywa SupraśLAS - Aneta Kułak i Elżbieta Sawicka, Stowarzyszenie Okolica - Małgorzata Grabowska-Snarska, Stowarzyszenie Ratujmy Zwierzyńiec - Ewa Korolczuk, Mirosław Ratkiewicz UwB, Alicja Zawistowska - socjolożka

TSL	Projektowane rębnie	
	rębnia zasadnicza	rębnia zastępcza
Bs	brak	brak
Bśw	IBR - % ?	IIA, IVC
Bw	IIA, IVC	IIB, IVD**
Bb	brak	brak
BMśw	IBR % ?	IIA, IVC
BMw	IIA, IVC	IIB, IVD**
BMb	brak	brak
LMśw *	IIIB, IVC, IVD**	IIIA-R
LMw *	IIA, IVC	IIB, IVD**
LMb	brak	brak

Lśw *	IIIB, IVC, IVD**	IIIA
Lw *	IVC, IVD**	brak
Ol ***	brak	VA, VB
OU	brak	brak
Lł	brak	brak

* Użytkowanie siedlisk lasowych

- z dojrzałym drzewostanem liściastym: akceptowalne zabiegi - trzebież oraz rębnia V
- z dojrzałym drzewostanem iglastym: akceptowalne zabiegi - rębnia IV z gniazdami do 20 arów, trzebież oraz rębnia V

** przy rębni IVD ograniczenie powierzchni gniazd do 20 arów

*** ols - dotyczy drzewostanów w wieku powyżej 80 lat, akceptowalna w wyjątkowych przypadkach rębnia V

B. Uwagi do propozycji wyróżnienia obszarów o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności

Lp.	Adres leśny* lub nazwa załącznika z mapą wydzielen leśnych**	Propozycja / kategoria obszaru z uzasadnieniem	Zgłaszający/a (imię i nazwisko, instytucja)	Komentarze i uwagi innych członków/iń ZLW
1	01-08-2-05-183 -b -99	Proponuję wyłączyć z gospodarki leśnej - kategoria bez zabiegów - starolas, sosny i dęby 132 lat, las przy drodze pożarowej nr 11 Sochonie-Ponikła, rowerowa obwodnica Wasilkowa)	Elżbieta Sawicka	Popieram: Małgorzata Grabowska-Snarska (Stowarzyszenie Okolica), Aneta Kułak, Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, M. Ratkiewicz (WB UwB), Marek Dąbrowski
2	01-08-2-05-190 - a-00	Proponuję wyłączyć z gospodarki, kategoria bez zabiegów - starolas, sosny żywiczne, położony przy drodze pożarowej nr54, okolice Leńc, popularna trasa rowerowa	Elżbieta Sawicka	Popieram: Małgorzata Grabowska-Snarska (Stowarzyszenie Okolica), Aneta Kułak, Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, M. Ratkiewicz (WB UwB), Marek Dąbrowski
3	01-08-2-02-82 -g -00, 01-08-2-02-82 -c -99	Proponuję wyłączyć z gospodarki leśnej - kategoria bez zabiegów (starolas, na obszarze Zanocuj w Lesie, przy leśnej drodze Rybniki Ponikła)	Elżbieta Sawicka	Popieram: Małgorzata Grabowska-Snarska (Stowarzyszenie Okolica), Aneta Kułak, Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, M. Ratkiewicz (WB UwB), Marek Dąbrowski
4	01-08-2-05-189 -h -00 , 01-08-2-05-189 -g -98	Proponuję wyłączyć z gospodarki leśnej - kategoria bez zabiegów (starolas, przy drodze pożarowej nr55 Burczak Podleńce, popularna trasa rowerowa)	Elżbieta Sawicka	Popieram: Małgorzata Grabowska-Snarska (Stowarzyszenie Okolica), Aneta Kułak, Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, M. Ratkiewicz (WB UwB),

				Marek Dąbrowski
5	01-08-2-05-171 -a -99, 01-08-2-05-172 -a -99	Proponuję wyłączyć z gospodarki leśnej - kategoria bez zabiegów (starolas, przy drodze pożarowej nr11 Sochonie Ponikła, popularna trasa rowerowa, rowerowa obwodnica Wasilkowa, oznakowana ścieżka konna)	Elżbieta Sawicka	Popieram: Małgorzata Grabowska-Snarska (Stowarzyszenie Okolica), Aneta Kułak, Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, M. Ratkiewicz (WB UwB), Marek Dąbrowski
6	01-08-2-02-55 -a -00	Proponuję wyłączyć z gospodarki leśnej - kategoria bez zabiegów (starolas, lasy społeczne k. wsi Rybniki, przy drodze Wasilków Rybniki)	Elżbieta Sawicka	Popieram: Małgorzata Grabowska-Snarska (Stowarzyszenie Okolica), Aneta Kułak, Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, M. Ratkiewicz (WB UwB), Marek Dąbrowski
7	01-08-2-01-51 -b -00 -	Proponuję wyłączyć z użytkowania rębego, dopuszczone trzebieże max 10% masy - obszar zgłoszony przez nas do Nadleśnictwa jako teren terapii lasem	Elżbieta Sawicka	Popieram: Małgorzata Grabowska-Snarska (Stowarzyszenie Okolica), Aneta Kułak, Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, M. Ratkiewicz (WB UwB), Marek Dąbrowski
8	01-08-1-09-159 -h -00, 01-08-1-09-159 -d -00	Proponuję wyłączyć z użytkowania rębego, ew. trzebieże max 10% masy - obszar zgłoszony przez nas do Nadleśnictwa jako teren terapii lasem	Elżbieta Sawicka	Popieram: Małgorzata Grabowska-Snarska (Stowarzyszenie Okolica), Aneta Kułak, Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, M. Ratkiewicz (WB UwB), Marek Dąbrowski
9	01-08-2-04-221 -b -00 pas wzdłuż rzeczki o szer ok 60 m	Proponuję wyłączyć z użytkowania rębego, - obszar brany był pod uwagę jako nadający się świetnie do terapii lasem, zaplanowana rębna została	Elżbieta Sawicka	Popieram: Małgorzata Grabowska-Snarska (Stowarzyszenie Okolica),

		przesunięta, ale zależy nam na trwałym wyłączeniu przynajmniej terenu przy ścieżce wzdłuż rzeczki		Aneta Kułak, Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, M. Ratkiewicz (WB UwB), Marek Dąbrowski
10	01-08-1-08-194 -f -00	Proponuję wyłączyć z gospodarki leśnej - kategoria bez zabiegów (starolas, lasy społeczne I strefy - Turczyn 1) zinwentaryzowane dwa świerki o rozmiarach pomnikowych	Małgorzata Grabowska-Snarska (Stowarzyszenie Okolica)	Popieram: Aneta Kułak, Elżbieta Sawicka, Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, M. Ratkiewicz (WB UwB), Marek Dąbrowski
11	01-08-1-09-161 -i -00	Proponuję wyłączyć z gospodarki leśnej - kategoria bez zabiegów (starolas, lasy społeczne I strefy, przy cieku wodnym Las Solnicki) zinwentaryzowane trzy świerki i dwie sosny o rozmiarach pomnikowych	Małgorzata Grabowska-Snarska (Stowarzyszenie Okolica)	Popieram: Aneta Kułak, Elżbieta Sawicka, Ratujmy Zwierzyniec - Ewa Korolczuk, M. Ratkiewicz (WB UwB), Marek Dąbrowski

Białystok, 10 marca 2025 r.

Uwagi zestawiał: